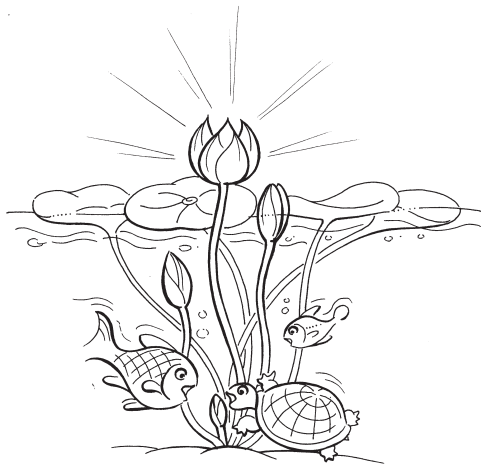

แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำนำ

แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ ฉบับนี้ ได้ผ่านกระบวนการยกร่างและการทำประชาพิจารณ์ที่ใช้เวลายาวนานกว่าสองปีจึงแล้วเสร็จและนำเสนอมหาเถรสมาคมให้ความเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการที่ผ่านมามาตั้งต่อไปนี้

คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ จัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยพระพรหมบัณฑิต ในฐานะประธานกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งมีพระธรรมวชิรเมธี เป็นประธานกรรมการ และ ดร. วัชรวิษณุ กิรติคุณโรจน์ เป็นรองประธานกรรมการ

คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทฯ ชุดดังกล่าวได้ยกร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติให้นำร่างแผนแม่บทเสนอต่อที่ประชุมใหญ่กรรมการการเผยแผ่

๔ แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

พระพุทธศาสนาระดับจังหวัดที่มาประชุมจากทั่วประเทศที่พุทธมณฑล เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จากนั้น ได้มีการนำแผนแม่บท ที่ผ่านการประชาพิจารณ์ที่พุทธมณฑลเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติให้นำร่างแผนแม่บทที่ปรับปรุงใหม่ไปทำประชาพิจารณ์ รับฟังความคิดเห็นจากคณะสงฆ์ระดับจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัด ผู้แทนส่วนราชการ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน ในหนต่าง ๆ จำนวน ๔ ครั้ง ประกอบด้วย

ครั้งที่ ๑ ทำประชาพิจารณ์ในหนเหนือ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ วัดป่าเทพจักรพันธ์ ตำบลกุดไกร อำเภอนนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ครั้งที่ ๒ ทำประชาพิจารณ์ในหนตะวันออก เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยเขตขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ครั้งที่ ๓ ทำประชาพิจารณ์ในหนใต้ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ วัดลานชะตา ตำบลนาขยาด อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง

ครั้งที่ ๔ ทำประชาพิจารณ์ในหนกลาง เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ณ สิริบูรพาธรรมสถาน ตำบลบึง อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี

ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ในแต่ละหน คณะกรรมการ จัดทำแผนแม่บทฯ ได้นำสาระที่ได้จากการทำประชาพิจารณ์มาประชุม อีก ๓ ครั้ง ที่วัดหงส์รัตนาราม เพื่อประกอบการปรับปรุงแผนแม่บท ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แห่งชาติ ได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ และให้นำเสนอมหาเถรสมาคมพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป และในที่สุด มหาเถรสมาคมได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

หวังว่าจากนี้ไป คณะสงฆ์ องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หมู่บ้าน ชุมชน และภาคีเครือข่ายเผยแผ่ทุกระดับจะได้ใช้แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาฉบับนี้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรมการเผยแผ่เพื่อให้การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นไปอย่างมีเอกภาพในนโยบาย แต่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ

(พระพรหมบัณฑิต)

กรรมการมหาเถรสมาคม

ประธานกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

คำปรารภ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ค้ำจุนให้พระพุทธศาสนาดำรงอยู่อย่างมั่นคง พุทธศาสนิกชนมีหลักธรรมเป็นครรลองชีวิต ซึ่งตามข้อ ๑๐ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประกอบกับพระพรหมบัณฑิต กรรมการมหาเถรสมาคม ประธานคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยคณะกรรมการชุดดังกล่าว ได้ดำเนินการยกร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งผ่านการทำประชาพิจารณ์ตามเขตปกครองคณะสงฆ์ ทั้ง ๔ หน ตลอดจนผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขอกราบนมัสการขอพระคุณคณะสงฆ์ และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ อันจะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือกับพุทธบริษัท องค์กรทางพระพุทธศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์

และถ่ายทอดแผนแม่บท ฯ สู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
ต่อไป

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'อ' followed by a horizontal line and some smaller strokes.

(นายอินทพร จั่นเอี่ยม)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘ แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

มติมหาเถรสมาคม

ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๖

สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

มติที่ ๕๓๕/๒๕๖๖

เรื่อง **ขอความเห็นชอบร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐**

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๖ เลขานุการมหาเถรสมาคมเสนอว่า พระพรหมบัณฑิต ประธานกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีมติที่ กผพช ๔๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๖ แจ้งว่า ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ และอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ และ คณะกรรมการฯ ได้ยกร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยได้ทำประชาพิจารณ์ในระดับพื้นที่ ๕ ภูมิภาค จำนวน ๔ ครั้ง พร้อมกับได้นำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ร่วมพิจารณา และมีมติเห็นชอบร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ พร้อมกับมีบัญชาให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาตินำเสนอมหาเถรสมาคมเพื่อโปรดพิจารณา รายละเอียดตามเอกสารรูปเล่มที่ถวายไว้นอกเล่มแล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบร่างแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ และให้ดำเนินการได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับรองรายงานการประชุม

(นายอินทพร จั่นเอี่ยม)

รองผู้อำนวยการ รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

เลขาธิการมหาเถรสมาคม

สารบัญ

❖ คำนำ โดย พระพรหมบัณฑิต	๓
❖ คำปรารภ โดย นายอินทพร จั่นเอี่ยม	๖
❖ มติมหาเถรสมาคม เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างแผนแม่บท การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐	๘
❖ บทสรุปแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐	๑๓
❖ ผังแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐	๑๗
❖ ส่วนที่ ๑ บริบท นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐	๑๙
❖ ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่กระทบต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๓๑
❖ ส่วนที่ ๓ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายแผนแม่บท การเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐	๔๒
❖ ส่วนที่ ๔ แผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๕๑
❖ ส่วนที่ ๕ การขับเคลื่อนแผนแม่บทสู่การปฏิบัติ และกลไก การติดตามประเมินผลแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐	๑๐๓

๑๐ แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

- ❖ ภาคผนวก โครงการสำคัญฉบับย่อ ๑๑๐
- ❖ คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการเผยแผ่-
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๑๒๐
- ❖ คำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่-
พระพุทธศาสนา ของมหาเถรสมาคม ๑๒๒
- ❖ คำสั่งศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่-
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ ๑๒๔

บทสรุปแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

**วิสัยทัศน์ : พระพุทธศาสนายั่งยืน พุทธบริษัทมั่นคง และวัฒนาสถาพร
ทั่วโลก**

มีการสรุปวิสัยทัศน์ของแผนแม่บทเป็นคติพจน์ว่า “ยั่งยืน มั่นคง
ทั่วโลก” เพื่อสนองตอบต่อประโยชน์สูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา อันได้แก่
หลักธรรมของพระพุทธเจ้าแพร่หลายไปทั่วโลก พระสงฆ์ปฏิบัติตาม
พระธรรมวินัย เป็นที่เคารพศรัทธาของพุทธศาสนิกชน การมีพุทธศาสนิกชน
ที่เข้าใจ เข้าถึงแก่นธรรมทางพระพุทธศาสนา และนำพระพุทธศาสนา
มาพัฒนาคุณภาพชีวิต เกิดค่านิยมและวัฒนธรรมแห่งวิถีพุทธธรรมที่
เข้มแข็ง การดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนของพระพุทธศาสนาในฐานะ
ของการเป็นสถาบันหลักของชาติ เป็นสังคมพุทธที่อยู่ร่วมกันในชาติอย่าง
สันติสุขท่ามกลางสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการนำหลักธรรม
ทางพระพุทธศาสนามาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโต
ของชาติ หนุนเสริมความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน
และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ประสานสอดคล้องกันกับพุทธศาสนิกชน
ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกที่มีปริมาณเติบโตอย่างต่อเนื่อง

พันธกิจแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Mission)

๑) การเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก โดยความร่วมมือของเครือข่ายในพระพุทธศาสนาที่มีความเข้มแข็งและเสริมสร้างสังคมพุทธธรรมให้ยั่งยืน

๒) ส่งเสริมการมีศรัทธา การเรียนรู้ และการยึดถือปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาสำหรับทุกกลุ่มคนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ให้เป็นไปตามวิถีแห่งพระพุทธศาสนาอย่างเข้าใจ เข้าถึง และร่วมพัฒนาสังคมให้ยั่งยืน

๓) ส่งเสริม สนับสนุน ขับเคลื่อน และบูรณาการการเผยแผ่ให้สามารถสร้างสรรค์สังคมพระพุทธศาสนาในประเทศไทยให้เป็นต้นแบบแห่งสังคมสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ค่านิยมแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Core Value)

พระพุทธศาสนาคือคุณค่าแห่งชีวิต และหนทางแห่งสันติสุขที่ยั่งยืน

เป้าหมายสูงสุดของแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

เป้าหมายสูงสุดที่ ๑ หลักธรรมของพระพุทธเจ้ายังปรากฏอยู่ในบริบทของสังคมโลก พระสงฆ์ และพุทธศาสนิกชนมีแนวปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมที่เอื้อต่อการสร้างสังคมสันติสุข

เป้าหมายสูงสุดที่ ๒ พุทธศาสนิกชนมีศรัทธา ความรู้และแนวปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า และประเทศไทยเป็นต้นแบบของประเทศแห่งวิถีพุทธธรรมที่เข้มแข็งของโลก

เป้าหมายสูงสุดที่ ๓ สังคมพระพุทธศาสนาเป็นสังคมแห่งสันติสุข
องค์กรพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชนมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น
เติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แผนปฏิบัติการของแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ

แผนปฏิบัติการที่ ๒ การพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม
สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
และการพัฒนาประเทศ

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาพร้อมเสริมสร้าง
วิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ
และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

โครงการสำคัญของแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ ประกอบด้วยโครงการสำคัญ
ดังนี้

๑) โครงการผลิตและพัฒนาพระนักเทศน์และนักเผยแผ่
พระพุทธศาสนา

๒) โครงการผลิตและพัฒนาพระธรรมจาริก พระธรรมวิทยากร และพระสอนศีลธรรม

๓) โครงการผลิตและพัฒนาพระสอนกรรมฐาน

๔) โครงการ ๙,๙๙๙ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๕) โครงการพัฒนาพระธรรมทูตเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๖) โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๗) โครงการพัฒนามหาเปรียญ ๙ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๒ การพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัลในสถานศึกษาสงฆ์และศูนย์เด็กเล็กในวัดให้เอื้อต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เด็กเล็ก

๒) โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อสาร เผยแผ่ และตอบโต้เพื่อการพิทักษ์พระพุทธศาสนาบนระบบดิจิทัล

๓) โครงการจัดทำพุทธประวัติในรูปแบบของความจริงเสมือน (Virtual Reality) และความจริงเสริม (Augmented Reality) เพื่อเด็กเยาวชน และคนรุ่นใหม่

๔) โครงการจัดทำฐานข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕) โครงการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖) โครงการจัดสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๗) โครงการวิจัยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่การสร้างคนคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศ

๒) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการสร้างชีวิตใหม่ให้กลุ่มคนเปราะบาง

๔) โครงการพัฒนาการบริหารภาครัฐเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพ

๕) โครงการพัฒนาระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับพื้นที่ที่เข้มแข็ง

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การเสริมสร้างวิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการส่งเสริมการสร้างชุมชนวิถีพุทธที่มั่นคงอย่างยั่งยืนด้วยระบบ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ)

- ๒) โครงการส่งเสริมการพัฒนาวัด ประชา รัฐ สร้างสุข
- ๓) โครงการส่งเสริมการสร้างหมู่บ้านรักษาศีล ๕
- ๔) โครงการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
- ๕) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรม
- ๖) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ผู้สูงอายุและผู้ป่วยระยะสุดท้าย
- ๗) โครงการธรรมทานในเมืองใหญ่
- ๘) โครงการการพัฒนานักกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

- ๑) โครงการพัฒนาวัดไทยต้นแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ
- ๒) โครงการส่งเสริมคนไทยบวชเรียนในวัดไทยในต่างประเทศ
- ๓) โครงการพัฒนาพระธรรมทูตแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของไทยสู่ต่างประเทศ
- ๔) โครงการพัฒนาพุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก
- ๕) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติเนื่องในวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก

สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ตามผังดังต่อไปนี้

แทรกแผนผัง

๑๘ แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

ส่วนที่ ๑

บริบท นโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐ พบว่า มีนโยบายและยุทธศาสตร์
ที่สำคัญหลายระดับ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ

- **ด้านความมั่นคง** ได้กำหนดเป้าหมายให้ประชาชนอยู่ดีกินดี
และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ กองทัพ
หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มี
ความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง ประเทศไทย
มีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคม
ระหว่างประเทศ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม
อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประเด็นยุทธศาสตร์การรักษาความสงบภายใน
ประเทศเพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับ
ประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจ

อย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน พร้อมทั้งจะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ และการพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้คนในชาติมีจิตสำนึกรักและหวงแหน มีความจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็นสิ่งยึดเหนี่ยว และศูนยรวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
ทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดเป้าหมายให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมกันระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต พร้อมทั้งการบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้แก่ประชาชน การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงาม พร้อมทั้งการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี

มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

- ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ กำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ มีระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีเป้าหมายที่ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดภัยและประเพณีมิชอบ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๑. ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลในระดับแนวหน้าของภูมิภาค ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำ และการปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ และภาครัฐต้องบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ให้ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับ

ภารกิจและพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันท่วงทีเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ อีกทั้งภาครัฐ ต้องมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม บุคลากร ภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการ พัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอด การทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตอย่าง เป็นระบบแบบบูรณาการ และบุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญ คือ ๑) ประชาชน อยู่ดีกินดีและมีความสุข ๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับ แผนย่อยการรักษาความสงบในประเทศในการพัฒนา และเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ สำหรับสถาบัน พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปโครงสร้างและกฎระเบียบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ในปัจจุบัน ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้พระสงฆ์ละเมิดพระธรรม วินัยได้ ตลอดจนการให้ความรู้เรื่องของศาสนพิธีแก่พุทธศาสนิกชน ทั่วไปได้รับรู้เรื่องงานพิธีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา โดยมี แนวทางการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การปฏิรูปโครงสร้างและ

กฎระเบียบที่เกี่ยวกับพระสงฆ์ในโลกยุคดิจิทัล (๒) การบังคับใช้ระเบียบพระสังฆาธิการอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม (๓) การปฏิรูประบบการศึกษาของคณะสงฆ์ (๔) การจัดทำข้อปฏิบัติงานศาสนพิธีให้เหมาะสม (๕) การสร้างองค์ความรู้ด้านงานศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา (๖) การสร้างแนวทางการบริหารจัดการศาสนสมบัติและเงินบริจาคให้ถูกต้องและโปร่งใส (๗) การสร้างแนวทางคุ้มครองพระพุทธศาสนาและองค์กรทางพระพุทธศาสนาโดยการบังคับใช้กฎหมาย (๘) การพัฒนาวิธีการ/รูปแบบการเผยแผ่หลักธรรมขององค์กรที่เกี่ยวข้อง (๙) การส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาต่างๆ และ (๑๐) การชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของพระพุทธศาสนาที่มีต่อประชาชน สังคม และประเทศชาติ แผนแม่บทด้านการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ของประชาชนไทยในช่วงระยะเวลา ๒๐ ปีข้างหน้า โดยเฉพาะการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตอาสา จิตสาธารณะ และความตระหนักถึงหน้าที่ต่อประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนยึดมั่นสถาบันหลักที่เป็นศูนย์รวมจิตใจให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นจนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก ทั้งในด้านความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีไมตรี ความเป็นมิตร การมีจิตอาสา และจิตสาธารณะ โดยให้ความสำคัญกับการ หล่อหลอมคุณค่าที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสาธารณะ มีจิตสำนึกร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

๓. แผนปฏิรูปประเทศ สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เน้นการพัฒนากลไกระบบเครดิตสังคม (Social credit) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนหลักธรรมทางศาสนาให้ออกมาเป็นคุณธรรม จริยธรรม ลงสู่พฤติกรรมที่จับต้องได้ในระดับพื้นที่ และระดับบุคคล โดยการศึกษาแนวคิดและความเป็นไปได้ในการปรับใช้กลไกระบบเครดิตสังคม (Social credit) พร้อมข้อสรุปวิธีการวัดและเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์ และหาพื้นที่หรือองค์กรนำร่องในการปรับใช้กลไกดังกล่าว โดยให้มีการผูกเครดิตที่ได้รับการให้สิทธิประโยชน์ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และท้องถิ่น อาทิ การให้ทุนการศึกษาหรือทุนการอบรม เพิ่มความรู้ในด้านต่างๆ กับครอบครัว บุคคล หรือชุมชน ที่มีเครดิตถึงเกณฑ์กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ สอดคล้องกับหมุดหมายที่ ๑๒ มุ่งเน้นให้ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขและหมุดหมายที่ ๑๓ ภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และตอบโจทย์ประชาชน ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพในการให้บริการภาครัฐที่ตอบโจทย์ สะดวก

และประหยัด การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐ ให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ และการสร้างระบบบริหารภาครัฐที่ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนและพัฒนาบุคลากร ให้มีทักษะที่จำเป็นในการให้บริการภาครัฐดิจิทัล และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาครัฐให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

๕. แผนปฏิบัติการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กำหนดเป้าหมายที่พระพุทธศาสนาได้รับการเผยแผ่หลักธรรม ประชาชน เข้าปฏิบัติธรรม ๑๘๐,๐๐๐ คน และพระสงฆ์ที่ได้รับการอบรมด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๘,๒๙๓ รูป โดยมีแนวทางการพัฒนา เช่น สนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีการเผยแผ่อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ และในพื้นที่ระดับจังหวัด เพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแผ่และประชาสัมพันธ์พระพุทธศาสนา เพิ่มศักยภาพการทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดำเนินงานให้มีมาตรฐานในการเผยแผ่และประชาสัมพันธ์ พัฒารูปแบบของสื่อการสอนที่ใช้ในการเผยแผ่และประชาสัมพันธ์พระพุทธศาสนา ให้สอดคล้องกับประชาชนแต่ละช่วงวัย และเข้าถึงได้ง่าย สนับสนุน/จัดกิจกรรมการสร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารกิจการพระพุทธศาสนาและศาสนสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่อง

๖. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๗ รัฐพึงอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ในการอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน รัฐพึงส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแผ่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตใจและปัญญา และต้องมีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด และพึงส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย

๒) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สรุปสาระสำคัญไว้ดังต่อไปนี้ มาตรา ๖ กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา ๒๒ กล่าวว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งจากสาระสำคัญของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะพิจารณาเห็นว่า ความสำเร็จของการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนจะได้รับความสุขสนุกสนาน ได้ค้นพบข้อคำถามและคำตอบใหม่ๆ ซึ่งการจัดการเรียนรู้สอดคล้อง

กับแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่เป็นการนำเอาหลักธรรมขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปถ่ายทอดให้ประชาชนได้รับการเรียนรู้และน้อมนำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนเหล่านั้นไปประพฤติปฏิบัติตาม โดยเป็นไปตามกระบวนการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้เป็นคนดี มีคุณภาพซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศภายใต้แนวคิดเพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๓) ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ (ในประเด็นที่สำคัญต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา)

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๒) กำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด

(๓) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเผยแผ่แก่บุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ และเครือข่ายเผยแผ่

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานและงบประมาณของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด บุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ และเครือข่ายเผยแผ่

(๕) พิจารณาเสนอต่อมหาเถรสมาคมเพื่อออกคำสั่งหรือกำหนดมาตรการใด ๆ เพื่อยุติ ระงับยับยั้ง หรือห้ามบุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ เครือข่ายเผยแผ่ ที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาไม่เป็นไปตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา

(๖) กำหนดมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับจรรยาของบุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ และเครือข่ายเผยแผ่

(๗) กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด บุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ และเครือข่ายเผยแผ่

(๘) จัดให้มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา การผลิตสื่อเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ และเครือข่ายเผยแผ่

(๙) ให้การรับรององค์กรเผยแผ่และเครือข่ายเผยแผ่

(๑๐) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติและศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด รวมทั้งการบัญชี และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

(๑๑) กำหนดแนวทางการติดตามและประเมินผลการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งการรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อมหาเถรสมาคม

(๑๒) ออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้

(๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๔) กระทำการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหรือตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

กรอบแนวคิดการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาครอบคลุม ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่คงไว้ซึ่งหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และการปรับกระบวนการเผยแผ่ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุกลมิติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัล และสามารถรับมือกับภัยคุกคามทั้งจากภายในและภายนอก

๒. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ครอบคลุมเนื้อหาของการเผยแผ่พุทธประวัติและวิชาการพระพุทธศาสนา การเผยแผ่ความเชื่อ ความศรัทธา และจารีตของประเทศไทยต่อพระพุทธศาสนา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการเสริมสร้างสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ครอบคลุมการเผยแผ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔. การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่จะเป็นแนวทางในการดำเนินงานและการร่วมกันทำงานของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ และจังหวัด บุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา องค์กรเผยแผ่ เครือข่ายเผยแผ่ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อการดำเนินงานร่วมกัน

๕. การเผยแผ่ในแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ ที่เชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญ ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วัตถุประสงค์แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

๑. เพื่อส่งเสริมศรัทธา การเรียนรู้ และแนวปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการเสริมสร้างสันติสุข
๒. เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางในสังคมไทยและนานาชาติ
๓. เพื่อส่งเสริมสังคมพระพุทธศาสนาเป็นต้นแบบแห่งสังคมสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. เพื่อบูรณาการภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปรับระบบการบริหารจัดการการเผยแผ่ของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและระดับจังหวัดให้มีสมรรถนะสูง ทันสมัย และบูรณาการร่วมกับเครือข่ายเผยแผ่ทั้งในและต่างประเทศอย่างเข้มแข็ง

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง ที่กระทบต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาบนเส้นทางแห่งการเปลี่ยนแปลงและความท้าทาย
ในอนาคต

๑. การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอดีตนับว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก เนื่องจากสามารถบูรณาการนำการเรียนรู้หลักธรรมไปใช้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมให้อยู่ดีมีสุข จนเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดงามสร้างเอกลักษณ์ให้คนไทยมีลักษณะนิสัยที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความสุภาพ อ่อนโยน มีเมตตา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเป็นที่ยอมรับของนานาชาติว่าคนไทยมีจิตใจอ่อนโยนและยิ้มแย้มแจ่มใส รู้จักให้อภัยและเป็นมิตรต่อผู้อื่น เป็นลักษณะที่โดดเด่นของคนไทย ซึ่งเกิดจากการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาเป็นหลักประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันจนเกิดความเคยชินกลายเป็นลักษณะอุปนิสัยที่เด่นชัดพระพุทธศาสนาจึงเป็นสถาบันหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคมไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน และเมื่อเข้าสู่ยุคการพัฒนาข้อมูลข่าวสารด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาที่มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนา

เป็นการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อวางรากฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนา แนวทางการปฏิบัติและกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานเชิงบูรณาการระหว่างความรู้และการฝึกปฏิบัติโดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้สนุกสนานทันสมัย ไม่ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ศึกษาหลักธรรมรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย

๒. การเปลี่ยนแปลงสังคมแห่งการเรียนรู้ คณะกรรมาธิการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก กล่าวถึงองค์ประกอบ ๔ ประการของการศึกษาซึ่งสามารถนำประยุกต์ใช้กับการศึกษาพระพุทธศาสนา ดังนี้

๑) การเรียนเพื่อรู้ หมายถึง การเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยมุ่งพัฒนากระบวนการคิด การพิจารณาถึงความเป็นจริง การฝึกสติสมาธิ เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

๒) การเรียนเพื่อปฏิบัติ หมายถึง การเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้และการฝึกปฏิบัติ

๓) การเรียนเพื่ออยู่ร่วมกัน หมายถึง การเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่จะสอนให้รู้ว่าปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือสังคมล้วนมีเหตุปัจจัยทั้งสิ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

๔) การเรียนเพื่อชีวิต หมายถึง การเรียนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาชีวิตและจิตใจเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผู้มีการพัฒนาทางกาย สังคม จิตและปัญญา

๓. ความท้าทายจากผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ปัจจุบันพระพุทธศาสนามีอายุยาวนานกว่า ๒๕ ศตวรรษ โดยเฉพาะในเรื่องของการเผยแผ่พระพุทธศาสนามีพัฒนาการมาตามลำดับ เริ่มจากยุคแรกที่มีการเผยแผ่ศาสนาโดยวิธีปากต่อปาก เรียกว่า “มุขปาฐะ” จากนั้นค่อยพัฒนาตามยุคสมัย เช่น จารึก พิมพ์หนังสือ จนกระทั่งปัจจุบัน มีคำสอนของพระพุทธศาสนาปรากฏผ่านสื่อหลายรูปแบบ แม้แต่พระไตรปิฎกก็มีฉบับออนไลน์ มีเว็บไซต์อธิบายคำสอนทางศาสนาเผยแผ่ทางอินเทอร์เน็ตจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่าพระพุทธศาสนาในปัจจุบันจำเป็นต้องปรับตัวเข้าหามวลชน เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามวลมนุษยชาติและเป็นศาสนาเพื่อมวลชนมากขึ้น แต่การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยแต่ขาดความฉลาดรู้อย่างมีสติเท่าทันยังส่งผลกระทบต่อพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ในวงกว้างคือ แม้จะมีประโยชน์มากแต่ก็มีโทษมหันต์เหมือนดาบสองคม พระสงฆ์ต้องปรับตัวและรู้เท่าทันอย่างมีสติ พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงต้องส่งเสริมสนับสนุนพระสงฆ์ที่มีศักยภาพสมบูรณ์เพื่อทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องเหมาะสม ทันสมัย และสิ่งนี้เป็นความท้าทายของพระสงฆ์ในการที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ที่ต้องทันยุคสมัย และต้องผลักดันให้เป็นที่ต้องถือปฏิบัติ เพื่อการเผยแพร่ สืบทอดพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น มีผลกระทบต่อพระพุทธศาสนา และสังคมโลกโดยรวมสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไม่ระมัดระวังย่อมเกิดผลดังต่อไปนี้

๑) เกิดผลกระทบด้านศีลธรรม ยุคสมัยการติดต่อสื่อสารแบบ รวดเร็วของระบบดิจิทัลมีผลกระทบต่อศีลธรรมอันดีงามของแต่ละ ประเทศ เพราะมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในทางลบอย่างแพร่หลาย

๒) เกิดผลกระทบการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล เพราะการ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารข้อมูลหรือรูปภาพต่อสาธารณชนอาจเป็นข้อมูลที่ ไม่เป็นจริง หรือยังไม่สามารถพิสูจน์ความถูกต้อง ย่อมก่อให้เกิดความ เสียหายต่อบุคคลโดยไม่สามารถป้องกันตนเองได้

๓) เกิดผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลในสังคมในปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว จากการสื่อสารและจากการทำงานในระบบต่าง ๆ แต่ลดทอนโอกาสพบปะ สังสรรค์ของบุคคลในสังคม เพราะบุคคลเหล่านั้นย่อมอยู่ในอินเทอร์เน็ต ในโทรศัพท์มือถือ หรือสื่อสังคมออนไลน์อื่น

๔) เกิดผลการก่ออาชญากรรมบนระบบออนไลน์ จะเห็นได้ว่า ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ย่อมก่อให้เกิดปัญหา อาชญากรรมรูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรมทางด้านการขโมยข้อมูล สารสนเทศ การขโมยความลับ การหลอกลวง รวมถึงการบ่อนทำลาย ข้อมูลจากการใช้โปรแกรมไวรัสหลากหลายรูปแบบ

๕) เกิดผลต่อการรับวัฒนธรรม โดยขาดการพิจารณาเนื่องจากมีการแพร่หลายของวัฒนธรรมจากทั่วโลกเข้ามาในประเทศไทยโดยง่าย ทำให้เกิดการกลืนวัฒนธรรมมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศนั้นๆ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

การเริ่มต้นของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในมิติของแต่ละทวีปเชิงสรุป ได้ดังนี้

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปเอเชีย

ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๓ ทวีปเอเชียนับเป็นดินแดนแรก ที่พระพุทธศาสนาได้เข้ามาเผยแผ่ ซึ่งพระพุทธศาสนาที่เข้ามาเผยแผ่นั้น แบ่งออกเป็น ๒ นิกาย คือ เถรวาท และมหายาน ต่อมาพระพุทธศาสนาได้เข้าไปผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่นในแต่ละประเทศ ทำให้เกิดพัฒนาการเป็นพระพุทธศาสนานิกายย่อยต่างๆ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปยุโรป

พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่เข้าไปในทวีปยุโรปผ่านทางประเทศกรีซ ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๖ แต่ยังไม่ได้รับความนิยมเท่าใดนัก จนกระทั่งพุทธศตวรรษที่ ๒๕ ชาวยุโรปจึงหันมาสนใจศึกษาตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา และมีผู้ประกาศตนเป็นพุทธมามกะเพิ่มขึ้นจนถึงปัจจุบัน

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปอเมริกา เริ่มต้นจากการที่พระพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา โดยชาวเอเชียที่เดินทางเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศทั้งสองนี้ได้นำเอาหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเข้ามาเผยแผ่ จึงทำให้มีการจัดตั้งพุทธสมาคมเพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านพระพุทธศาสนา ด้วยเหตุนี้ มีวัดไทยและจำนวนชาวพุทธเพิ่มมากขึ้นในทวีปอเมริกา

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลีย

พุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาติอื่นๆ ได้เผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปออสเตรเลียมากขึ้น ได้มีชาวออสเตรเลียอุปสมบทในประเทศไทย และในประเทศอื่นที่นับถือพระพุทธศาสนา มีการสร้างวัดไทยขึ้นทั้งในประเทศออสเตรเลีย และประเทศนิวซีแลนด์ เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

ในโอกาสที่ผู้นำชาวพุทธทั่วโลกที่ได้มาจัดงานวิสาขบูชาโลกที่ประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วมให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก โดยมีบทบาทที่สำคัญได้แก่ ๑) เป็นศูนย์ประสานงานของเครือข่ายชาวพุทธทั่วโลก ๒) เป็นศูนย์กลางการศึกษาและปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนทั่วโลก

และ ๓) เป็นสถานที่ประชุมและจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา สำหรับพุทธศาสนิกชนจากทั่วโลก

ปัญหาและความท้าทาย

ประเทศไทยในฐานะเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโลก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศจึงต้องเร่งพัฒนาพระธรรมทูต พระนักเผยแผ่ ผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีขีดความสามารถทางภาษาของประเทศนั้นๆ มีความเข้าใจถ่องแท้ในหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีทักษะในการสื่อสารถ่ายทอดที่เข้าใจง่าย น่าสนใจ และนอกจากนั้นยังต้องมีการจัดทำคู่มือนักเผยแผ่เพื่อใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และมีการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางสังคมของประเทศนั้นๆ รวมทั้งมีการบูรณาการกับภาคีเครือข่ายด้านการเผยแผ่ที่มีความเข้าใจบริบททางสังคมของประเทศนั้นๆ เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในกระแสโลกาภิวัตน์

๑. จุดแข็งของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Strength)

- ๑) พระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์พุทธมามกะและพุทธศาสนูปถัมภก
- ๒) รัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไว้อย่างชัดเจน และยุทธศาสตร์ชาติ

ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการนำหลักธรรมทางศาสนามาใช้ในการพัฒนาประเทศ

๓) ประเทศไทยได้รับการยอมรับให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก และศูนย์ประสานงานของเครือข่ายชาวพุทธทั่วโลก

๓) ประเทศไทยมีพระสงฆ์ที่เป็นที่เคารพ ยกย่อง และมีผลงานทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ และในหลากหลายทวีปทั่วโลก

๔) มีวัดในประเทศที่มีความเข้มแข็งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีชุมชนรักาศิล ๕ มีกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา กระจายทั้ทั้งประเทศ

๕) องค์กรสงฆ์มีความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ และดำเนินการจัดกิจกรรมด้านสาธารณสงเคราะห์ และการศึกษาของสงฆ์ โดยบูรณาการกับกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖) มีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ร่วมกับองค์กรทางพระพุทธศาสนา เครือข่ายพุทธบริษัท ที่มีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๗) มีวัดไทย เครือข่ายพระพุทธศาสนาในต่างประเทศที่มีความเข้มแข็งในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๘) มีเครือข่ายสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ ที่จัดการศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีจำนวนผู้สนใจเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๙) มีพระสงฆ์และบุคคลที่มีชื่อเสียงผู้เป็นแบบอย่างที่ดีของการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมที่ทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑๐) มีกิจกรรมและพิธีกรรมสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และกิจกรรมอื่น ๆ ในวิถีชีวิตประจำวันที่เชื่อมโยงกับพระพุทธศาสนา ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒. จุดอ่อนของการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Weakness)

๑) รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังเข้าไม่ถึงในหลากหลายและความแตกต่างของประชาชนอย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชน การสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒) พระสงฆ์ ที่มีหน้าที่และบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนามีประสิทธิภาพไม่เพียงพอต่อการเผยแผ่หลักธรรมเนื่องจากขาดเครื่องมือสื่อสารและขาดทักษะความรู้ในการใช้เครื่องมือสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกเครื่องมือหรือวิธีสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกับยุคสมัย และผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนาใช้ภาษาที่ยากต่อการเข้าใจของคนทั่วไป

๓) การมุ่งเน้นพัฒนาทางด้านวัตถุ มีการดำเนินการกิจกรรมในวัดที่ไม่สอดคล้องกับพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเหตุให้ผู้ที่สนใจเรียนรู้หลักธรรมไม่สามารถเข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนา

๔) รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การใช้เครื่องมือสื่อสาร และวิธีสื่อสารที่ไม่สอดคล้องกับยุคสมัยในยุคสังคมดิจิทัล ขาดการจัดระเบียบและควบคุมกำกับที่เหมาะสม

๕) การเผยแผ่พระพุทธศาสนายังเข้าไม่ถึงเด็ก เยาวชน คนรุ่นใหม่ รูปแบบไม่จูงใจ ยากต่อการเข้าถึงตามวัยสภาพ จึงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

๖) ระบบ ระเบียบ การบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศยังไม่ได้มีการจัดระบบให้มีความเหมาะสม ทันสมัยตามความเปลี่ยนแปลง และภาษาอังกฤษเป็นจุดอ่อนของพระธรรมทูตไทย จึงส่งผลกระทบต่อข้อจำกัดในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๗) รูปแบบการบริหารจัดการของหน่วยงานรัฐในการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังขาดการดำเนินการเชิงรุก การบูรณาการร่วมกัน และการสร้างสรรค์กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ระบบฐานข้อมูลการเผยแผ่ยังไม่ได้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ

๓. โอกาสในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Opportunity)

๑) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีความรวดเร็ว เข้าถึงง่าย และอย่างทั่วถึง เป็นโอกาสในการพัฒนา เนื้อหาการเผยแผ่ในระบบดิจิทัล การสร้างประชากรดิจิทัลที่มีความสนใจในการศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนา และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ผ่านระบบออนไลน์

๒) ในต่างประเทศมีความเข้มแข็งของชุมชนชาวไทย คนไทยรวมกลุ่มกันสร้างวัดและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี และบริจาคทรัพย์ทำบุญ คนไทยในประเทศไทยไปบริจาคสร้างวัดไทยในต่างประเทศ คนไทยในต่างแดนชอบเข้าวัด พาลูกหลานมาเรียนโรงเรียนพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ทำกิจกรรมในวัด และมีการส่งเสริมการจัดตั้งชมรม สมาคม และการรวมกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้ และการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาาร่วมกัน

๓) สถาบันการศึกษามีการสร้างเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีเว็บไซต์ เชื่อมเครือข่ายข่าวสารข้อมูล มีซอฟต์แวร์ มีการสร้างและพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีเครือข่ายที่เชื่อมในประเทศและต่างประเทศ ใช้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น เรียนทางไกล (Teleconference) มีวีดิทัศน์ตามต้องการ (video on demand)

๔) การที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานวิสาขบูชาโลก ทำให้สามารถสร้างเครือข่ายการเผยแผ่กระจายไปทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เป็นโอกาสในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

๕) ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการพัฒนาประเทศ กำหนดประเด็นสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมสนับสนุน การเสริมสร้างสังคมคุณธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นโอกาสในการพัฒนาแผนงาน โครงการ เพื่อการเชื่อมโยงงบประมาณ และการบูรณาการความร่วมมือกับหลากหลายภาคส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖) ผู้นำต่างประเทศทั้งระดับประเทศ องค์กรขนาดใหญ่ หันมานับถือพระพุทธศาสนามากขึ้น เป็นโอกาสในการสร้างเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศผ่านการส่งเสริมกิจกรรมพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาศาสนทายาทในต่างประเทศผ่านผู้นำของประเทศนั้น

๗) การเติบโตของการค้า การเดินทาง การเชื่อมโยงกิจกรรม การพัฒนาร่วมกันกับต่างประเทศ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา ทำให้เป็นโอกาสในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักท่องเที่ยว และการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาสำหรับผู้สนใจ

๘) สังคมมีความวิตกกังวล มีความเครียดจากการใช้ชีวิต และมีปัญหาหลากหลายด้าน เป็นโอกาสในการพัฒนากิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อร่วมสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนในสังคม

๙) ปัญหาครอบครัว และความตื่นตัวของสังคมในการแก้ปัญหาในเด็ก เยาวชน ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นโอกาสในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายระดับประเทศในการนำกิจกรรม และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาที่เข้าถึงเด็ก และเยาวชนให้มีภูมิคุ้มกันทางสังคม การร่วมสร้างครอบครัวที่อบอุ่น

๔. อุปสรรคและภัยคุกคามต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Threat)

๑) วิถีสังคมเปลี่ยนแปลงไป สังคมเมืองใหญ่เป็นสังคมเดี่ยว สังคมเชิงปัจเจก มีความเร่งรีบ ไม่มีเวลา ทำให้กระทบต่อการใช้เวลาในการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และการมีทัศนคติของคนรุ่นใหม่ที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ไม่เคารพ ศรัทธา หรือมีความเชื่อในทางศาสนา

๒) การบิดเบือนพระพุทธศาสนาในสื่อสังคมบนระบบดิจิทัล ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน ส่งผลต่อความเลื่อมใส และศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของประชาชน

๓) การลดลงของประชากร และคนรุ่นใหม่เข้ามาบวชน้อยลง ส่งผลต่อโอกาสในการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างเข้าใจลดน้อยลงไปด้วย อีกทั้งธรรมเนียมประเพณีของการบวชเพื่อศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าก็เปลี่ยนแปลงไป มีวิธีปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องตามครรลองในพระพุทธศาสนา

๔) ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ชุมชนชาวพุทธได้รับผลกระทบ พระสงฆ์ไม่สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจ ภัยทางความมั่นคง ปัญหาทางสังคม ส่งผลให้ประชาชนมีช่วงเวลานี้อยลงในการร่วมในกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖) ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างประเทศ มีการใช้วิธีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาที่เป็นเสาหลักทางสังคมของประเทศไทย

๗) การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร การนำเสนอข่าวพฤติกรรมของพระสงฆ์ที่เกินจริง โดยมิได้การกลั่นกรองให้รอบคอบทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

ส่วนที่ ๓

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

**วิสัยทัศน์ : พระพุทธศาสนายังยืน พุทธบริษัทมั่นคง และวัฒนาสถาพร
ทั่วโลก**

สรุปลวิสัยทัศน์ของแผนแม่บทเป็นคติพจน์ว่า “ยังยืน มั่นคง ทั่วโลก” เพื่อสนองตอบต่อผลประโยชน์สูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา อันได้แก่ หลักธรรมของพระพุทธเจ้ายังปรากฏอยู่ พระสงฆ์ปฏิบัติอยู่ในพระธรรมวินัย เป็นที่เคารพ ศรัทธาของพุทธศาสนิกชน การมีพุทธศาสนิกชนที่เข้าใจ เข้าถึงแก่นธรรมทางพระพุทธศาสนาและนำพระพุทธศาสนามาพัฒนา คุณภาพชีวิต เกิดค่านิยมและวิถีพุทธธรรมที่เข้มแข็ง การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของพระพุทธศาสนาในฐานะของสถาบันหลักทางศาสนาของชาติ สังคมไทยเป็นสังคมพุทธที่อยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุข เป็นปึกแผ่น ท่ามกลางสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตของชาติ หนุนเสริม ความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน พุทธศาสนิกชนอยู่ร่วมกัน อย่างสันติประสานสอดคล้องกันกับพุทธศาสนิกชนในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลกที่มีปริมาณเติบโตอย่างต่อเนื่องทั่วโลก

พันธกิจ (Mission)

๑) เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางทั่วโลก ผ่านความร่วมมือของเครือข่ายในพระพุทธศาสนาที่มีความเข้มแข็งเพื่อเสริมสร้างสังคมพุทธให้ยั่งยืน

๒) ส่งเสริมการมีศรัทธา การเรียนรู้ และการปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาในทุกกลุ่มคนทั้งในระดับชาติและนานาชาติให้เป็นไปตามวิถีแห่งพระพุทธศาสนา

๓) ส่งเสริม สนับสนุน ขับเคลื่อน และบูรณาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้สามารถสร้างสรรค์สังคมในประเทศให้เป็นต้นแบบแห่งสังคมสันติสุขและการพัฒนาที่ยั่งยืน

ค่านิยม (Core Value)

พระพุทธศาสนาคือคุณค่าแห่งชีวิตและหนทางสู่สันติสุขที่ยั่งยืน

เป้าหมายของแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๘๐

เป้าหมายสูงสุดที่ ๑ หลักธรรมของพระพุทธเจ้ายังปรากฏอยู่ในบริบทของสังคมโลก พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนมีแนวปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมที่เอื้อต่อการสร้างสังคมสันติสุข

โดยมีเป้าหมายและเกณฑ์ชีวิตที่สำคัญ คือ

๑) ร้อยละพระสงฆ์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเข้มแข็ง ถูกต้อง ตามเกณฑ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ยั่งยืน (มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และตรวจประเมินทุก ๕ ปี)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ในประเทศร้อยละ ๗๐ และต่างประเทศร้อยละ ๔๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ในประเทศร้อยละ ๘๐ และต่างประเทศร้อยละ ๕๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ในประเทศร้อยละ ๙๐ และต่างประเทศร้อยละ ๖๐

๒) ร้อยละการเติบโตอย่างต่อเนื่องของผู้ที่เข้าสู่อการเรียนรู้ตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า (การเรียนรู้ตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า หมายถึง การศึกษาและเรียนรู้ของสงฆ์ (นักธรรม-บาลี เปรียญธรรม บาลีศึกษา) การศึกษา เรียนรู้ของประเทศ (การศึกษาในระดับพื้นฐานของประเทศ และระดับอุดมศึกษา) การศึกษา เรียนรู้ของภาคประชาสังคม (ธรรมศึกษา หรือกิจกรรมการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาอื่นๆ ทั้งตาม ประเพณี และวิปัสสนากรรมฐาน)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๒๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๓๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๔๐

๓) ร้อยละการเพิ่มขึ้นของจำนวนพระภิกษุสามเณร

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ในประเทศร้อยละ ๑๐ และต่างประเทศร้อยละ ๒๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ในประเทศร้อยละ ๑๕ และต่างประเทศร้อยละ ๒๕
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ในประเทศร้อยละ ๒๐ และต่างประเทศร้อยละ ๓๐

๔) ร้อยละของวัดในพระพุทธศาสนาที่มีการดำเนินการกิจการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ร้อยละของวัดในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ ร้อยละของวัดไทยในต่างประเทศร้อยละ ๖๐)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ วัดในประเทศไทยร้อยละ ๖๐ และวัดไทยในต่างประเทศร้อยละ ๔๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ วัดในประเทศไทยร้อยละ ๗๐ และวัดไทยในต่างประเทศร้อยละ ๕๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ วัดในประเทศไทยร้อยละ ๘๐ และวัดไทยในต่างประเทศร้อยละ ๖๐

๕) ร้อยละการเพิ่มขึ้นของผู้นับถือหรือผู้ที่นำพระพุทธศาสนาไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตทั่วโลก ร้อยละ ๒๐

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๖๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๖๕
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๗๐

๖) ร้อยละการเพิ่มขึ้นของเยาวชนผู้บวชเป็นสามเณร

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ในประเทศ ร้อยละ ๔๐ ต่างประเทศ ร้อยละ ๒๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ในประเทศ ร้อยละ ๕๐ ต่างประเทศ ร้อยละ ๓๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ในประเทศ ร้อยละ ๖๐ ต่างประเทศ ร้อยละ ๔๐

เป้าหมายสูงสุดที่ ๒ พุทธศาสนิกชนมีศรัทธา ความรู้และแนวปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า และประเทศไทยเป็นต้นแบบของประเทศแห่งวิถีพุทธธรรมที่เข้มแข็งของโลก

โดยมีเป้าหมายและเกณฑ์ชีวิตที่สำคัญ คือ

๑) ร้อยละค่าเฉลี่ยของประชาชนชาวไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน (เข้าวัดฟังธรรม นั่งสมาธิ และถือศีล ๕)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ เด็กและเยาวชนร้อยละ ๖๐ และประชาชนทั่วไปร้อยละ ๘๕
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ เด็กและเยาวชนร้อยละ ๗๐ และประชาชนทั่วไปร้อยละ ๙๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ เด็กและเยาวชนร้อยละ ๘๐ และประชาชนทั่วไปร้อยละ ๙๕

๒) จำนวนชุมชน องค์กร ที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง จนเป็นต้นแบบแห่งวิถีพุทธธรรมที่เข้มแข็งตามเกณฑ์ (มีการกำหนดเกณฑ์ความเข้มแข็งของชุมชน และองค์กรตามวิถีพุทธธรรม) โดยมีเป้าหมาย คือ

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ชุมชนในประเทศไทย (ตำบล) ร้อยละ ๖๐ ชุมชนหรือเมืองในต่างประเทศจำนวน ๑,๐๐๐ แห่ง องค์กรในประเทศไทย จำนวน ๑๐,๐๐๐ แห่ง และองค์กรในต่างประเทศจำนวน ๑๐๐ แห่ง
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ชุมชนในประเทศไทย (ตำบล) ร้อยละ ๗๐ ชุมชนหรือเมืองในต่างประเทศจำนวน ๑๐,๐๐๐ แห่ง

องค์กรในประเทศไทย จำนวน ๕,๐๐๐ แห่ง และองค์กร
ในต่างประเทศจำนวน ๕๐๐ แห่ง

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ชุมชนในประเทศไทย (ตำบล) ร้อยละ ๘๐ ชุมชนหรือเมืองในต่างประเทศจำนวน ๑๐,๐๐๐ แห่ง
องค์กรในประเทศไทย จำนวน ๑๐,๐๐๐ แห่ง และองค์กร
ในต่างประเทศจำนวน ๑,๐๐๐ แห่ง

๓) ร้อยละการเพิ่มขึ้นของประชาชนชาวไทยที่นับถือ
พระพุทธศาสนาที่มีแนวปฏิบัติในการครองตนเป็นพุทธบริษัทที่ดีและ
ร่วมทำหน้าที่ผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา (ตามเกณฑ์นักเผยแผ่ตามที่
กำหนด)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๖๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๖๕
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๗๐

๒) ร้อยละค่าเฉลี่ยของชาวต่างประเทศผู้นับถือพระพุทธศาสนา
ที่มีความเข้าใจ เข้าถึง และนำมาพัฒนาชีวิตของตนเองอย่างเหมาะสม
ตามแนวทางของพุทธบริษัทที่ดี (ประเมินทุก ๕ ปี โดยการวิจัยเชิง
สำรวจจากพุทธบริษัทชาวต่างประเทศผู้ที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดในประเทศ
และวัดไทยทั่วโลก)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๖๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๗๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๘๐

เป้าหมายสูงสุดที่ ๓ สังคมพระพุทธศาสนาเป็นสังคมแห่งสันติสุข องค์กรพระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชนมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

โดยมีเป้าหมายและเกณฑ์ชีวิตที่สำคัญ คือ

๑) ร้อยละการเพิ่มขึ้นของชุมชนชาวพุทธที่สามารถลดปัญหาความรุนแรง ปัญหาอาชญากรรม เป็นชุมชนสันติสุขวิถีพระพุทธศาสนา ร้อยละ ๒๐

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๖๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๖๕
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๗๐

๒) ร้อยละชุมชนรักษาศีล ๕ ที่ได้รับการพัฒนา ต่อยอดสู่ชุมชนรักษาศีล ๕ ในระดับต้นแบบนำชุมชนสันติสุขตามแนวทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาคือคุณค่าแห่งชีวิต และหนทางแห่งสันติสุขที่ยั่งยืน และอำเภอบำบัดทุกข์บำรุงสุขอย่างยั่งยืน

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๒๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๓๐
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๔๐

๓) จำนวนเครือข่ายชาวพุทธทั่วโลกที่ถือเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นคุณค่าแห่งชีวิต และหนทางแห่งสันติสุขที่ยั่งยืน (ในระบบฐานข้อมูลเครือข่ายพุทธศาสนิกชนเพื่อสันติสุขที่ยั่งยืน)

- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ ร้อยละ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ รูป/คน
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ร้อยละ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ รูป/คน
- ภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ร้อยละ ๑๐๐,๐๐๐,๐๐๐ รูป/คน

ส่วนที่ ๔ แผนปฏิบัติการ เพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ

แผนปฏิบัติการที่ ๒ การพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

แผนปฏิบัติการที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาประเทศ

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมเสริมสร้างวิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

โดยในแต่ละแผนปฏิบัติการมีหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย กลยุทธ์และมาตรการ แผนงาน โครงการที่สำคัญ ดังนี้

แผนปฏิบัติการที่ ๑

การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติ และนานาชาติ

๑. แนวคิดและหลักการ

แผนปฏิบัติการมุ่งพัฒนาบุคลากรเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศ และต่างประเทศ มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือการส่งเสริมให้องค์กรคณะสงฆ์ และภาคการศึกษาในทุกระดับมีบทบาทในการผลิตและพัฒนาพุทธบริษัททั้ง ๔ และมุ่งที่การส่งเสริมพระสงฆ์นำหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ถ่ายทอด เผยแผ่ สู่พุทธศาสนิกชนอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับบริบทแห่งความเปลี่ยนแปลงอย่างเท่าทัน การพัฒนาพระสงฆ์ให้ปฏิบัติอยู่ในพระธรรมวินัยทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างสมบูรณ์ในแก่นธรรม และสามารถปรับตัวในการเผยแผ่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก บนฐานพระวินัยอย่างสมบูรณ์ และมีบทบาทในการเป็นผู้นำเชิงสัญลักษณ์ บทบาทนักบริหารศรัทธา บทบาทผู้นำทางจิตใจ บทบาทนักพัฒนาสังคม และบทบาทผู้นำสู่ความพ้นทุกข์ พร้อมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถแก่พุทธบริษัทองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสู่การเป็นนักเผยแผ่ในการนำพระพุทธศาสนาไปพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้พุทธศาสนิกชนมีวิถีแห่งพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็ง มีความพร้อมทั้งทางกายใจ สติปัญญา รักษาศีลธรรม และเป็นพุทธบริษัทที่ดี เป็นพลเมืองดี

ของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้องตามหลักธรรมแห่งพระพุทธศาสนา
อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๑. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการผลิต และพัฒนาศาสนทายาทรองรับ
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในและต่างประเทศ

๒) เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาแก่ภิกษุ สามเณร
ทั่วประเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีความมั่นคง ต่อเนื่อง
จนเกิดความเปลี่ยนแปลง

๓) เพื่อพัฒนาพุทธบริษัททั้ง ๔ ให้มีศักยภาพที่ทันการเปลี่ยนแปลง
สอดคล้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพุทธศตวรรษที่ ๒๖

๔) เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ในบทบาทของพระสงฆ์ในการ
เผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
พระสงฆ์และศาสน- ทายามีศักยภาพ ในการรองรับการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา ในประเทศ	ร้อยละของ พระสงฆ์ ที่ได้รับการพัฒนา เพื่อ เป็นกำลังสำคัญในการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา				
	- พระธรรมทูต	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐
	- พระนักเผยแผ่ (พระธรรมจาริก พระวิปัสณาจารย์ พระปริยัตินิเทศก์ พระนักเทศน์) เป็นต้น)	๓๐	๔๐	๕๐	๖๐
	จำนวนพระสงฆ์ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในสื่อสังคมดิจิทัล บนแพลตฟอร์มการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา (ของประเทศไทย และนานาชาติ)	๑๐๐	๒๐๐	๓๐๐	๕๐๐
	จำนวนศาสนทายาท ผู้เรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็น นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๑๐๐	๒๐๐	๓๐๐	๕๐๐
พระนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนามี ความทันสมัย ทันการ เปลี่ยนแปลง	จำนวนพระนักเผยแผ่ ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็น ผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา ในคนรุ่นใหม่	๕๐๐	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
พระสงฆ์และศาสน- ทายาทมีศักยภาพ ในการรองรับการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ	จำนวนพระนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ (ตามเกณฑ์สมรรถนะ การเป็นนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ)	๕๐๐	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐
พระสงฆ์ และ พุทธศาสนิกชน มีบทบาทในการสอน ถ่ายทอด และเผยแผ่ พระพุทธศาสนาแก่คน รุ่นใหม่ในสถานศึกษา	จำนวนพระธรรม วิทยากร พระผู้สอน ศีลธรรม ที่ได้รับการ พัฒนาให้เป็นนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในระดับ ชั้นครูเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ในโรงเรียน	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๕,๐๐๐

๓. กลยุทธ์ และมาตรการ แนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างศาสนทายาทสู่การเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา คุณภาพผ่านระบบการศึกษาสงฆ์ที่มีคุณภาพ

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน พระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลีและ
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการ
พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งส่งเสริมการเป็นศาสนทายาทที่ดีที่มีศักยภาพ
ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการฝึกอบรมเฉพาะเพื่อการพัฒนา
ทักษะการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และสนับสนุนวิชาการ ดำรง

ทุนการศึกษา และมาตรการจูงใจอื่น ๆ เพื่อการสร้างอุดมการณ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒) สนับสนุนให้สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา การพัฒนาหลักสูตร จัดอุปกรณ์ การเรียนการสอนรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเชิงบูรณาการ

๓. ส่งเสริมการบูรณาการการเรียนรู้พระพุทธศาสนากับกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่คนรุ่นใหม่ผ่านกลไกการส่งเสริมผู้เรียนธรรมศึกษาทั้งนักเรียน เยาวชนและประชาชน ให้มีบทบาทในการถ่ายทอดการศึกษาพระพุทธศาสนา และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแก่ตนเอง ครอบครัวอย่างมีคุณภาพ

๔. จัดทำคู่มือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการของการศึกษาสงฆ์ทุกรูปแบบกับกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕. ผลักดันให้มีการพัฒนากิจกรรม และแนวทางการปฏิบัติในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลในการจัดการศึกษาสงฆ์

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะพระสงฆ์ และบุคลากรทางศาสนาในการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างมีอุดมการณ์ และขีดความสามารถสูง

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑. จัดทำคุณสมบัติให้นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการสร้างและพัฒนา นักเผยแผ่ ให้ได้รับการถ่ายทอดเทคนิคด้านการอบรมเพื่อให้สามารถผสมผสานหลักธรรมทางศาสนาเข้ากับหลักสูตรการอบรม และนำองค์ความรู้และเทคนิคการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ได้รับไปปฏิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ส่งเสริมการสร้างนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีอุดมการณ์การพัฒนาสังคมด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่สอดคล้องกับบริบทสังคมแห่งความท้าทายจากวิกฤติรอบด้านของความจำเป็นในการพัฒนาประเทศ และการสร้างนักเผยแผ่ให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิดของการยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนในชุมชนชาวพุทธทั่วประเทศ

๓. ส่งเสริมสนับสนุนศาสนทายาทที่มีอุดมการณ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจากกลุ่มเป้าหมายพระสงฆ์ที่กำลังศึกษาในสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลีในการร่วมสืบสานและเผยแผ่พระพุทธศาสนา และเพื่อเป้าหมายสำคัญคือการสร้างอุดมการณ์แห่งศาสนทายาทในการปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา และเผยแผ่หลักพุทธธรรมสู่สังคม

๔. ส่งเสริมการพัฒนาอุดมการณ์และสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน
สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์
ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาและมีความเข้าใจในการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรม
อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
ระหว่างผู้บริหารให้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในเชิงพื้นที่

๕. สนับสนุนพระสงฆ์ผู้ประกอบคุณงามความดี และพุทธศาสนิกชน
ที่มีบทบาทเด่นในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ไปจาริกแสวงบุญ และ
เรียนรู้พระพุทธศาสนาในดินแดนพุทธภูมิ เพื่อทำให้เกิดความรู้ความ
เข้าใจจากประสบการณ์จริงที่สามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเด็กเยาวชน
และประชาชน ให้เข้าใจ และซาบซึ้งในพระพุทธศาสนามากยิ่งขึ้น

๖. ส่งเสริมการพัฒนาอุดมการณ์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน
มิติสังคมสงเคราะห์ เน้นการพัฒนาบทเรียนการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
แบบเชิงรุก เพื่อการถ่ายทอด และสอนให้เห็นถึงความสำคัญของ
พระพุทธศาสนาในมิติของการมีจิตกรุณาในการช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์
ตามความสามารถของแต่ละคน เน้นกลุ่มคนเปราะบาง เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ
กลุ่มผู้ด้อยชั้น กลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้ป่วยระยะสุดท้าย

๗. ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ตามยุคสมัยให้มีศักยภาพหลากหลายรูปแบบในการเผยแผ่แบบต่างๆ
เช่น การสอนกรรมฐาน การเทศนา การปาฐกถา การเผยแผ่ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อออนไลน์ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
สมรรถนะสูงในสังคมดิจิทัล

๘. สนับสนุนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการรักษาอุดมการณ์
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่ในการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา โดยการยกย่องพระสงฆ์ที่เป็นแบบอย่างในด้าน
ความมีคุณธรรม และผลงานเด่นในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยการ
จัดสร้างหอเกียรติยศนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา การส่งเสริม สนับสนุน
การเพิ่มนิเทศ และการสร้างกระแสการร่วมสนับสนุนจากเอกชนหรือ
ประชาชนในการบริจาคทรัพย์ให้แก่พระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ที่ ๓ บูรณาการสถาบันการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาเยาวชน
ให้มีอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนาและพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเอง
ตามหลักพระพุทธศาสนา

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธที่มีความเข้มแข็ง
ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้
ด้านหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่รอบด้าน ส่งเสริมการพัฒนา
วิสัยทัศน์เชิงพุทธแก่ผู้บริหารโรงเรียน การสนับสนุนการพัฒนาครูผู้สอน
วิชาพุทธศาสนาในโรงเรียนให้เข้าใจแก่นแท้ของพระธรรม และหลักการ
ในการถ่ายทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักเรียน

๒) ส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล เพื่อให้มีแกนนำพระสงฆ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูฆราวาสที่มีขีดความสามารถในการนำองค์ความรู้เรื่องธรรมพื้นฐานไปบูรณาการและถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาตามบริบทของวิชา หลักสูตรที่สอน

๓) ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านการเรียนรู้ของเด็กในศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศ และโรงเรียนอนุบาลทุกแห่งเพื่อการเข้าถึงพระพุทธศาสนาในมิติของศาสนสถาน เน้นการสื่อสารให้ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับพุทธประวัติและสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ในมิติของศาสนสถาน การสวดมนต์ และการเข้าใจในการรักษาศีล ๕ และหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่ดี

๔) สนับสนุนโรงเรียน เพื่อการส่งเสริมนักเรียนในโรงเรียนให้บวชเรียนในภาคฤดูร้อน ประสานการสนับสนุนจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการให้การสนับสนุน และค้นหาเยาวชนสายอาษาที่มีศักยภาพในการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการศึกษาต่อยอดให้มีความแตกฉานในระดับที่สูงขึ้น

๕) สนับสนุนการพัฒนากิจกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน และศูนย์เด็กเล็ก โดยการบูรณาการความร่วมมือกับวัด และโรงเรียนในการพัฒนากิจกรรมร่วมกัน เพื่อการส่งเสริมให้พระสงฆ์ที่มีศักยภาพและเข้าถึงเด็กรุ่นใหม่ได้มีโอกาสสอนวิชาพระพุทธศาสนา และวิธีดำรงตนอย่างมีคุณภาพแก่นักเรียนในโรงเรียน และศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศ

๖) พัฒนาครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนให้มีศักยภาพในการสอน การถ่ายทอด และการเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่นักเรียนในโรงเรียน

๗) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำคู่มือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียนเพื่อการสร้างและพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ “ลูกศิษย์พระพุทธเจ้าหัวใจพุทธธรรม” ในรูปแบบของเนื้อหาดีจิตใจดี หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แอนิเมชัน และสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริม สนับสนุนการผลิต และพัฒนาพระสงฆ์นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาสมรรถนะสูงสำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีความสมบูรณ์ตามหลักพุทธธรรม

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันกลางแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาพระธรรมกถึกและพระนักเผยแผ่พุทธธรรมที่ดีให้มีคุณสมบัติที่สมบูรณ์

๒) ส่งเสริม สนับสนุน พระสงฆ์ที่สามารถสอนกรรมฐานให้มีบทบาทสำคัญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่พุทธศาสนิกชน

๓) ส่งเสริม สนับสนุน พระเถระชั้นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมสมบูรณ์ในวัตรปฏิบัติ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้สอนพระสงฆ์ในด้านศิลปะการเผยแผ่ทางพระพุทธศาสนา

๔. ส่งเสริมการผลิต และพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนาสมรรถนะสูงรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีความสมบูรณ์ตาม

หลักพุทธธรรม ในประเด็นเฉพาะเรื่อง เช่น การเผยแผ่ด้วยพุทธพาณิชย์ การเผยแผ่หลักปฏิบัติกรรมฐาน

๕) ส่งเสริม พัฒนา นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้มีคุณสมบัติและคุณธรรมของนักเผยแผ่ ตามที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นต้นแบบ และยึดถือแนวทางที่ถูกต้องในการเผยแผ่ธรรม คือ มีความประพฤติ ปฏิบัติตน ให้เป็นที่ศรัทธาของเหล่าพุทธบริษัท มีคุณสมบัติที่ดีของกัลยาณมิตร

๖) ส่งเสริม สนับสนุนมหาเปรียญเอก (๗ ๘ ๙) ผู้สำเร็จการศึกษาที่ยังครองเพศบรรพชิตอยู่และที่สละเพศบรรพชิตแล้วให้ได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี รวมทั้งวิธีการนำเสนอในรูปแบบใหม่ที่จำเป็นต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ทันต่อสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กลยุทธ์ที่ ๕ เสริมสร้างขีดความสามารถนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั่วทุกทวีปให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับบริบทของต่างประเทศ

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) จัดทำเกณฑ์คุณสมบัติและจรรยานักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่การเผยแผ่ในต่างประเทศตามบริบทของประเทศนั้นๆ ทั่วทุกทวีปทั่วโลก และการนิเทศ การกำกับ การปฏิบัติหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒) ส่งเสริมการพัฒนาพระสงฆ์ไทยและพระสงฆ์ต่างชาติในต่างประเทศที่ได้ปฏิบัติดีและปฏิบัติชอบจนเป็นที่ยอมรับ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๓) ส่งเสริม สนับสนุน การฝึกอบรมพระธรรมทูตไทยให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกรรมฐานเพื่อจะสามารถนำชาวต่างชาติให้หันมาสนใจพระพุทธศาสนา และปฏิบัติกรรมฐาน

๔) ส่งเสริมการพัฒนานักกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้คนไทยในต่างแดนได้ศึกษาธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง และมุ่งสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในกลุ่มคนไทย

๕) กำกับดูแลการทำหน้าที่ของพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ พร้อมการจัดทำคู่มือการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามบริบทของประเทศนั้น ๆ และจัดทำระเบียบปฏิบัติในการเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

แผนปฏิบัติการที่ ๒

การพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๑. แนวคิด หลักการ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในวิถีแห่งการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทัน มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือ การยกระดับศักยภาพของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าแห่งพระพุทธศาสนาของประเทศ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นในวิถีปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนารูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โครงสร้าง วิธีการและระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาเผยแผ่พระพุทธศาสนา และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการสร้างสรรค์ความรู้ นวัตกรรม และการเพิ่มศักยภาพของผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมถึงปรับรูปแบบการเผยแผ่เพื่อตอบสนองต่อความเป็นไปของสังคม ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบันพร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาคการศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในการร่วมผลิตและพัฒนาองค์ความรู้ สื่อ

เทคโนโลยีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการส่งเสริมสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของพุทธบริษัททั่วทั้งประเทศ

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวางจนเป็นกระแสสังคมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้าถึงเด็ก เยาวชน และคนรุ่นใหม่

๒) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา สื่อดิจิทัล และเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓) เพื่อสร้างกลไก และมาตรการทางเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้าถึงคนรุ่นใหม่

๔) เพื่อการกำกับดูแลการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสังคมดิจิทัล ให้มีความถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๕) เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ รองรับการเรียนรู้ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
สังคมพระพุทธศาสนา บนพื้นที่ดิจิทัล และ ประชากรดิจิทัล มีความเข้มแข็ง เพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง	จำนวนวัดที่มีการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาที่เชื่อมโยง บนระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม แห่งชาติเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๕,๐๐๐
	จำนวนพุทธบริษัททั่วโลก ที่เป็นสมาชิกแพลตฟอร์มดิจิทัล การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของประเทศไทย (ล้านคน) (Digital population)	๕๐	๑๐๐	๒๐๐	๕๐๐
	จำนวนนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๕,๐๐๐
การเผยแผ่พระพุทธศาสนา มี นวัตกรรม การเผยแผ่ที่เท่าทัน การเปลี่ยนแปลง และ เกิดประสิทธิผลสูงสุด	จำนวนนวัตกรรมเพื่อการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างเป็นรูปธรรม	๕	๕	๕	๕
การเผยแผ่พระพุทธศาสนา มี วิวัฒนาการ ผู้สังคมดิจิทัล	ความสำเร็จของการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลกลางแห่งชาติ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามแผนการพัฒนา Blueprint for change	สำเร็จ ในการจัดทำ ฐานข้อมูลกลาง	พัฒนาเป็นระบบ e-Library	มีระบบ แอปพลิเคชัน และเชื่อมโยง ฐานข้อมูลกับ องค์การสงฆ์ ทั่วโลก	พัฒนาระบบ ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อการยกระดับ เป็นระบบ ฐานข้อมูล อัจฉริยะ
	ความสำเร็จในการพัฒนาระบบ เทคโนโลยีความจริงเสมือนและ ความจริงเสริมเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาตามแผนการ พัฒนา Blueprint for change	สำเร็จในการ จัดทำชุดความรู้ การเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ในระบบดิจิทัล	จัดทำระบบ เทคโนโลยี ความจริงเสมือน และ ความจริงเสริม	การเชื่อมโยง ระบบเทคโนโลยี ความจริงเสมือน และความจริง-เสริมกับการ เรียนรู้ในระบบ การศึกษาสงฆ์	ระบบเทคโนโลยี ความจริงเสมือน และความจริง-เสริมที่เชื่อมโยง กับองค์กรสงฆ์ ทั่วโลก

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
	จำนวนชุดความรู้ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในระบบแอนิเมชัน เพื่อการเข้าถึงเด็ก เยาวชน	๑	๕	๑๐	๒๐
การเผยแผ่ พระพุทธศาสนาเข้าถึง เด็ก เยาวชน และคน ทั้งมวล	จำนวนชุดความรู้ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อคนตาบอด คนหูหนวก และคนด้อยโอกาสอื่นๆ	๑๐	๒๐	๒๐	๒๐
	จำนวนชุดความรู้ จากพระไตรปิฎกที่นำมาพัฒนา ในรูปแบบวีดิโอดิจิทัลเพื่อการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา	๒๐	๑๐๐	๒๐๐	๕๐๐
	จำนวนสถานศึกษาสงฆ์และ ศูนย์เด็กเล็กในวัดที่มีระบบ นิเวศดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาเสริมสร้าง ความฉลาดทางคุณธรรมในเด็ก (Moral Quotient)	๑๐	๕๐	๑๐๐	๒๐๐

๔. กลยุทธ์และมาตรการ

กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างสรรค์นวัตกรรม และบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายเผยแผ่เพื่อสร้างหลักประกันและภูมิคุ้มกันในชีวิตให้แก่เด็กเยาวชน และคนรุ่นใหม่

มาตรการ และแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเนื้อหาดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้าถึงเด็กเล็กในรูปแบบของการ์ตูนแอนิเมชัน การจัดทำสื่อเพื่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในศูนย์เด็กเล็กทั่วประเทศ ทั้งในรูปแบบของหนังสือ โปสเตอร์ เนื้อหาดิจิทัล เกมส์ หนังสือ หรือกิจกรรมที่เหมาะสม

๒) สนับสนุนการเยาวชนที่มีอิทธิพลในโลกดิจิทัลและสื่อสังคมให้มีบทบาทในการร่วมเผยแผ่พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งพัฒนาทักษะดิจิทัล แก่นักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม ร่วมในการพัฒนาช่องทางและเนื้อหาการสื่อสารบนสังคมดิจิทัล

๓) บูรณาการความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศในการนำสื่อดิจิทัลด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสู่โรงเรียน เพื่อการสร้างมุมมอง ทักษะ ทักษะ แก่เด็กที่ถูกต้องต่อวิถีแห่งพระพุทธศาสนา ส่งเสริมกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เด็กเล็กในรูปแบบดิจิทัล

๔) ส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อรณรงค์การบวชสามเณร และแสวงหาเด็กเยาวชนที่มีพรสวรรค์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

เพื่อพัฒนาส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีบทบาทในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่พระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและทักษะการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ครู และบุคลากรการเผยแผ่ให้เข้ามามีบทบาทในการสร้างสรรค์กิจกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเด็กและเยาวชน

๖) ส่งเสริมการมีบทบาทของพ่อ แม่ ครอบครัว ผู้นำชุมชน ในการจูงใจเด็กและเยาวชนให้เป็นพุทธบริษัทที่ดี การสนับสนุนให้วัดทั่วประเทศริเริ่มและสร้างสรรค์กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาสำหรับเด็กและเยาวชน

๗) ส่งเสริมให้หน่วยงานพระพุทธศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นริเริ่มโครงการในการส่งเสริมการเข้าถึงพระพุทธศาสนาในเด็กและเยาวชนในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ

๘) ส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัลในสถานศึกษาและศูนย์เด็กเล็กในวัดให้เอื้อต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เด็กและเยาวชนเพื่อการเสริมสร้างความฉลาดทางคุณธรรม

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาระบบการเผยแผ่ และปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนา

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ปกป้องคุ้มครองพระพุทธศาสนาในสังคมดิจิทัล ด้วยการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นเครื่องมืออธิบายความเป็นจริงในรูปแบบเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในกรณีที่มีการว่าร้ายพระพุทธศาสนา

๒) ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชน ในเชิงพื้นที่ให้มีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยี ดิจิทัล เพื่อการพัฒนาเป็นผู้สื่อสารและผู้ร่วมเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในระดับดิจิทัลที่ถูกต้อง และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างรวดเร็ว

๓) พัฒนาศูนย์บริการข้อมูลพระพุทธศาสนาและตอบโต้อัจฉริยะ เพื่อให้คำตอบ คลายข้อสงสัยในหลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่สามารถ เชื่อมโยงกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ เว็บไซต์ทางพระพุทธศาสนา และการพัฒนา ให้ใช้หลายภาษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สนใจทั่วโลก และ ให้นำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการบริการความรู้ ข้อมูล เพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง และรวดเร็ว

๔) สนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการจัดทำพุทธประวัติ ในรูปแบบของความจริงเสมือน (Virtual reality) และความจริงเสริม (Augmented reality) เพื่อให้เด็ก เยาวชน คนรุ่นใหม่เข้าถึงพระพุทธศาสนา มากขึ้น

๕) ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำเนื้อหาดิจิทัล ในหลายรูปแบบ เพื่อการเผยแผ่บนสื่อสังคม ซึ่งนำเสนอโดยบุคคลที่เป็นที่รู้จัก ยอมรับ และเข้าถึงคนแต่ละช่วงวัย

๖) ส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือกับผู้ให้บริการเทคโนโลยี ภาคธุรกิจในการร่วมพัฒนาเนื้อหากิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในสังคมดิจิทัล

๗) ส่งเสริมการพัฒนาการกระจายเสียงธรรมผ่านการเทศน์ การ บรรยายธรรมโดยเปิดคลิปเสียงผ่านเครื่องมือสื่อสารและหอกระจายข่าว

ของหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ โรงเรียน และหมู่บ้านตามวาระโอกาสที่เหมาะสม การเผยแผ่หลักธรรม หรือถ่ายทอดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาผ่านวิดีโอ ผ่านคลิปในสื่อสังคมดิจิทัล หรือสื่อที่สามารถแปลงเป็นไฟล์ดิจิทัล ให้ผู้ที่สนใจเลือกดาวน์โหลด และสามารถเปิดชม ย้อนกลับไปกลับมาได้

๘) สนับสนุนการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้ที่สนใจ โหลดเก็บไว้ในเครื่องมือสื่อสารที่สามารถเปิดอ่านและศึกษาเรียนรู้ ได้ทุกที่และทุกเวลา การประยุกต์รูปแบบและวิธีการใช้เทคโนโลยีในการ เผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความสนใจ ของระดับผู้รับฟังหรือผู้เรียนรู้ เช่น สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายหรือ ปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการจัดทำคลิป ภาพยนตร์ เรื่องสั้น เป็นต้น

๙) ส่งเสริมการนำสื่อสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่ศาสนา อย่างเป็นระบบ เช่น สร้างเว็บไซต์เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และเผยแผ่ พระพุทธศาสนา ภายในเว็บไซต์มีการสร้างคอนเทนต์หลากหลายรูปแบบ เช่น บทความให้ความรู้ คลิปกิจกรรม เกี่ยวกับวิถีปฏิบัติตน รูปแบบกิจกรรม ทางศาสนา และอื่นๆ โดยให้ผู้อ่านมีส่วนร่วม เช่น ส่งภาพการทำคามตี มาลงในเว็บไซต์หรือเพจ

๑๐) สนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยสื่อที่สามารถ เข้าถึงกลุ่มคนได้ทุกรุ่นทุกวัย และทำให้เข้าใจได้ง่าย เช่น การใช้ภาพสามมิติ สื่อหลักธรรมด้วยภาพหรือการ์ตูน

๑๑) ส่งเสริมการนำหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาไว้ในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้มีการศึกษาค้นคว้าพระพุทธศาสนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ทุกเวลา

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะสงฆ์ และหน่วยงานทุกภาคส่วนให้เป็นภาคีเครือข่ายในการสร้างสรรค์การสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) สนับสนุนการสร้างและพัฒนาในรูปแบบมาตรฐานที่ดีในการจัดกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระบบดิจิทัลขององค์กรเครือข่ายพระพุทธศาสนา และพัฒนาพระสงฆ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และต่างประเทศในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม

๒) สนับสนุนการจัดสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพในระดับสากล ทันสมัย เข้าถึงง่าย สะดวก รวดเร็ว และน่าสนใจ

๓) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เพื่อสร้างโอกาสให้กับสถานวิฑูของวัดในการทำหน้าที่เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชุมชน พร้อมทั้งการจัดระเบียบการออกอากาศ

การกำกับการทำงานที่ของนักเผยแผ่ที่ใช้ช่องทางวิทยุชุมชน ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยตามหลักการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และข้อปฏิบัติของการกระจายเสียง

๔) ส่งเสริมพระนักเทศน์นักเผยแผ่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เนื้อหาดิจิทัลหรือช่องทางในการสื่อสาร การถ่ายทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริมการผลิต และพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระบบดิจิทัลมืออาชีพ ยกระดับขีดความสามารถ และการจัดระเบียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของวัด พระสงฆ์บนระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถแก่บุคลากรนักเผยแผ่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสังคมดิจิทัลที่เข้าถึงคนรุ่นใหม่ และพุทธศาสนิกชนอย่างกว้างขวาง

๖) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีองค์กรสนับสนุน ควบคุมดูแลการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อสังคม เพื่อควบคุม กำกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทางอินเทอร์เน็ตที่เข้าถึงคนได้เป็นจำนวนมาก และในวงกว้าง ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง พร้อมทั้งกำหนดให้มีกฎระเบียบในการใช้อินเทอร์เน็ต ให้มีองค์กรและผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและตรวจสอบเนื้อหาของธรรมที่เผยแพร่ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะทางเว็บไซต์

๗) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเว็บไซต์ห้องสมุดพระพุทธศาสนาโลก ในแต่ละประเทศให้ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในการเป็นช่องทางกลางเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของประเทศไทย และของโลก

๘) สนับสนุนการฝึกอบรมภิกษุ สามเณร และนักเผยแผ่ เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อการเข้าถึงและเผยแผ่พระพุทธศาสนารวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม ถูกต้องตามพระธรรมวินัย

๙) สนับสนุนให้วัดต่างๆ ทั่วประเทศ จัดทำ และพัฒนาเว็บไซต์ของวัด เพื่อเป็นการสื่อสารกับประชาชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้คนมีความใกล้ชิดธรรมมากขึ้น

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และนวัตกรรมเพื่อหนุนเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อการเผยแผ่พุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง สนับสนุนเงินงบประมาณในการวิจัยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การส่งเสริมการรวมกลุ่มทางวิชาการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒) จัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศและต่างประเทศ และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อพระพุทธศาสนา

๓) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสร้างชุดความรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การจัดทำสื่อความรู้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบ และภาษาที่หลากหลาย และเข้าถึงคนทั้งมวล

๔) พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อรวบรวมข้อมูล องค์ความรู้
ทางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่พระสงฆ์และประชาชนทั้งในและ
ต่างประเทศจะเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และมีความถูกต้องตามหลัก
พุทธธรรม

๕) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการ
ร่วมดูแลมวลมนุษยชาติ การให้ความช่วยเหลือผ่านกลไกศาสนสงเคราะห์

๖) สนับสนุนการพัฒนาแอปพลิเคชันที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมเพื่อ
การเรียนรู้พระพุทธศาสนา สำหรับแท็บเล็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อ
การเผยแผ่ในทุกระดับชั้นการศึกษา และประชาชนทั่วไป

๗) สนับสนุนให้มีการแปลหนังสือธรรมเป็นภาษาต่างประเทศ
โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ แล้วยำขึ้นเผยแพร่ทางเว็บไซต์ หรือในรูปแบบ
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้ที่สนใจ โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ
สามารถเข้ามาศึกษาได้

แผนปฏิบัติการที่ ๓

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพสูง

สำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาประเทศ

๑. แนวคิด และหลักการ

การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อการสนับสนุนภารกิจ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของประเทศไทย มีเป้าหมายสำคัญของ ยุทธศาสตร์คือ เพื่อปรับเปลี่ยนระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ยึดหลัก “เผยแผ่หลักธรรมเพื่อสร้างและพัฒนาพุทธบริษัทในประเทศไทยและทั่วโลก และเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ยั่งยืนของพระพุทธศาสนา” โดยหน่วยงานทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ ต้องมีขนาดที่เหมาะสม กับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง ปรับวัฒนธรรมการทำงานเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมในสังคมพระพุทธศาสนาของประเทศและในระดับนานาชาติ การเผยแผ่มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เป็นดิจิทัลเข้ามา ประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ภาคีทุกภาคส่วนในสังคมพระพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อตอบสนองความต้องการของพุทธบริษัท ร่วมกันปลูกฝังค่านิยมตามหลักพุทธธรรม นอกจากนั้นระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ต้องมีความชัดเจน มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ

และนำไปสู่การการเติบโตของพระพุทธศาสนาทั้งในประเทศ และในระดับนานาชาติ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังมีความสำคัญในการหนุนเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือ พระพุทธศาสนามีความเข้มแข็งในการเป็นสถาบันหลักของชาติ เป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทย ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาสังคมไทยอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของโลกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนามีวัดสำคัญของชาติที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา การเรียนรู้ การปฏิบัติธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีทางพระพุทธศาสนาสามารถสร้างงาน อาชีพแก่ชุมชน ประชาชน หนุนเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของการเป็นประเทศแห่งความสันติสุขที่ทั่วโลกให้การยอมรับ และเชื่อมั่น

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อบูรณาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สร้างวิถีพุทธธรรมให้อยู่คู่กับประเทศไทย หนุนเสริมประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วตามหลักการพัฒนาของพระพุทธศาสนา

๒) เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่เพื่อนำพระพุทธศาสนาสู่การสร้างและพัฒนาประชากรคุณภาพรองรับการพัฒนาประเทศ

๓) เพื่อส่งเสริมการสร้างเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สร้างงานสร้างอาชีพแก่ชุมชน ประชาชน

๔) เพื่อจัดระเบียบการบริหารจัดการ โครงสร้างการดำเนินงาน การเผยแผ่พระพุทธศาสนาของประเทศให้มีความทันสมัย สมรรถนะสูง ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๕) เพื่อพัฒนางานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับประเทศ จังหวัด ให้มีความเข้มแข็ง และบูรณาการองค์การสงฆ์และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในทุกมิติให้มีเอกภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ภายใต้แผนแม่บท การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๓. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
พระพุทธศาสนา ร่วมสร้างความมั่นคง และสันติสุขในประเทศ และลดความเหลื่อมล้ำ ในการพัฒนา	จำนวนหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ที่มีความเข้มแข็งจนสามารถ ลดปัญหาอาชญากรรม ในหมู่บ้านได้	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐
พระพุทธศาสนา ร่วมสร้างพลเมืองที่มี คุณภาพให้กับประเทศ	ร้อยละการเพิ่มขึ้นของ ประชาชนชาวไทยที่ผ่าน การบวชเรียนและขัดเกลา ด้วยวิถีในพระพุทธศาสนา	๕	๑๐	๑๕	๒๐
พระพุทธศาสนา ร่วมเสริมสร้างเศรษฐกิจ ให้แก่ประเทศ	จำนวนรายได้จากการ ส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม (ล้านบาท) (ข้อมูลจากกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา)	๕๐๐	๑,๐๐๐	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
งานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับประเทศ จังหวัด ให้มีความ เข้มแข็ง	ร้อยละตำบลที่มีการพัฒนา งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา อย่างเป็นรูปธรรมตามเกณฑ์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐

๔. กลยุทธ์ และมาตรการแนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลกที่เข้มแข็ง ยั่งยืน

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของพุทธศาสนิกชนทั่วโลกในการเพิ่มศักยภาพพุทธมณฑลในการเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลก ให้สนับสนุนการวางแผนการพัฒนาและบริหารจัดการพื้นที่ของพุทธมณฑลให้พร้อมเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

๒) ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือกับองค์กรทางพระพุทธศาสนาทั่วโลกในการจัดงานวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลกในมิตินานาชาติ และจัดงานสัมมนาวิชาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนานานาชาติ

๓) ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถทางวิชาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในการฝึกอบรมและพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เป็นพระสงฆ์จากต่างประเทศ

๔) เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงพุทธมณฑลกับการท่องเที่ยวนานาชาติ การพัฒนาวัดที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวนานาชาติ การจัดระเบียบการท่องเที่ยวภายในวัดเพื่อคงไว้ซึ่งกิจกรรมในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เน้นการส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ และการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

๕) เสริมสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านของไทย ในการส่งเสริมกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในภูมิภาค

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการ ร่วมสร้างคนคุณภาพทุกช่วงวัย หนุนเสริมการพัฒนาประเทศสู่การ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการมีบทบาทของวัด และองค์กรทางพระพุทธศาสนา ในฐานะของการเป็นหลักในการหนุนเสริมการพัฒนาประเทศ การพัฒนา ภาคราชการ การพัฒนาภาคเอกชน เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒) ส่งเสริมสนับสนุน ข้าราชการในระดับต่างๆ ให้มีบทบาทสำคัญ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมองค์กรคุณธรรม ให้มีอย่าง แพร่หลายทั่วทั้งประเทศ ในการส่งเสริมการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กร วิถีพุทธ

๓) ส่งเสริมสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการพัฒนา หลักสูตร “การสร้างผู้นำตามหลักพุทธธรรม” เพื่อการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาบุคลากรในระดับบริหารของภาครัฐ และภาคเอกชน

๔) ส่งเสริมการขับเคลื่อนบทบาทของพระพุทธศาสนาให้เป็นวิถี ปฏิบัติของบุคลากรภาครัฐ บุคลากรในองค์กรภาคเอกชนในการแสดงตน เป็นพุทธมามกะที่ดี โดยการปรับและพัฒนาระเบียบบุคคล และนโยบาย

ขององค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติศาสนกิจ และการส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริมสนับสนุน การปรับและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาทุกระดับสอดคล้องหลักพุทธธรรมในการเรียนการสอน และส่งเสริมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาแก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม

**กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาระบบการบูรณาการงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตแก่ประชาชน และสร้างสังคมสันติสุข
มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน**

๑) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบทบาทของพระสงฆ์ให้ทำหน้าที่เพื่อชุมชนมีความเสียสละโดยส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสภาพแวดล้อม การสร้างสรรค์กิจกรรมชุมชนและส่วนราชการตามหลัก บวร หรือการพัฒนาบทบาทของวัดให้กลายเป็นศูนย์รวมของชุมชน สถานศึกษา และส่วนราชการ

๒) สนับสนุนการสร้างพระสงฆ์นักพัฒนาทั่วทั้งประเทศให้มีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน พัฒนาชุมชน โดยการส่งเสริมการปฏิบัติธรรม การเผยแผ่คำสอน และการมีบทบาทในการสืบต่อพระพุทธศาสนา และการเสริมสร้างคุณธรรม และหลักความประพฤติที่ดีตามบริบทของชุมชน

๓) ส่งเสริมพระสงฆ์ให้มีความสามารถในการสร้างกระบวนการทัศน์ใหม่แก่ประชาชน การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในระดับพื้นที่ และมีความเป็นผู้นำทางจิตใจในระดับพื้นที่ และนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในพัฒนาความคิด ความศรัทธาของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ

๔) ส่งเสริมการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์บำบัดทางจิตใจ โดยการปรับเปลี่ยนบทบาทพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีทุกข์ ส่งเสริมการสร้าง และพัฒนาบทบาทพระสงฆ์ที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้นำสู่ความพ้นทุกข์ ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย การกระทำความผิด โดยการพัฒนาทักษะในการนำเสนอวิธีปลูกฝังศรัทธาผ่านการประพฤติปฏิบัติและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริม สนับสนุนการวางแผนปฏิบัติ และการปรับบทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการลดปัญหาอาชญากรรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาความมั่นคงตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ

๖) ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือ สื่อ และเนื้อหา เพื่อการสนับสนุนพระสงฆ์ผู้เผยแผ่ในการนำไปใช้เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่คนกลุ่มเปราะบางเพื่อการสร้างชีวิตใหม่ผ่านความร่วมมือกับส่วนราชการ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเรือนจำ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในศูนย์คุมประพฤติ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในศูนย์คนไร้ที่พึ่ง บ้านพักเด็ก และคนพิการ

๗) สนับสนุนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ห่างไกล พื้นที่สูง และส่งเสริมการทำหน้าที่เชิงรุกของพระนักเผยแผ่

ในการสัจจรสุพื้นที่ เพื่อให้พุทธบริษัทได้เข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธเจ้าอย่างทั่วถึง

๘) ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาร่วมสร้างสังคมผู้สูงอายุ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การจัดทำสื่อ เนื้อหาเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้าถึงผู้สูงอายุ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงทางสุขภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการให้บริการของภาครัฐในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ทันสมัย ทั่วถึง และคงไว้ซึ่งหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ทบทวนกระบวนการทำงานของภาครัฐในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาควบคู่กับพัฒนาการบริการภาครัฐ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐจากการควบคุมมาเป็นการกำกับดูแล เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๒) ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ในภารกิจการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยง เปิดกว้าง และมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

๓) ส่งเสริมการกระจายอำนาจการบริหารจัดการภารกิจการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้เกิดความยืดหยุ่น คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการบริหารของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และแก้ไขปรับปรุง พัฒนากฎหมาย กฎระเบียบให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ทันที่ทันที่ และการบูรณาการการทำงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ทันที่ทันที่ของหน่วยงานภาครัฐ

๔) เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยเปิดเผยข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่างๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และตรวจสอบ การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐผ่านช่องทาง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันที่หลากหลาย

๕) การปรับเปลี่ยนระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เป็นดิจิทัล โดยจัดทำข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการ ทรัพยากรของประเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในด้านงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และข้อมูลอื่นของหน่วยงานทั้งหมดให้เป็นดิจิทัลที่มีมาตรฐาน ถูกต้อง ปลอดภัย

๖) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้มีทักษะที่จำเป็น ในการให้บริการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ ๕ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ระดับพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) พัฒนาศักยภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ด้วยแผนงานการเผยแผ่ระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาพร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานเผยแผ่ในพื้นที่ตามแผนแม่บท

๒) ส่งเสริมกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของจังหวัดในรูปแบบของกิจกรรมที่ยิ่งใหญ่เชิงพื้นที่ตามบริบทของพื้นที่

๓) การปรับเปลี่ยน และพัฒนากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และความท้าทายของสังคม

๔) ส่งเสริม สนับสนุน การมีบทบาทของพื้นที่ในการสังคายนากการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของประเทศ และสร้างสรรค์กิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในระดับพื้นที่ พร้อมทั้งการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

๕) ส่งเสริม สนับสนุน แนวทางการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงพื้นที่ให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศาสนิกชน และเครือข่ายเผยแผ่เชิงพื้นที่เพื่อการเชื่อมโยงการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๖) กำหนดทิศทาง นโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับพื้นที่ทั่วประเทศ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำแผนปฏิบัติการ

เชิงบูรณาการระยะ ๕ ปี และประจำปี เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ที่เชื่อมโยงกับแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พร้อมทั้งเชื่อมโยงโครงการกับระบบงบประมาณของส่วนราชการในพื้นที่

๘) ส่งเสริมสนับสนุนการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อให้ส่วนราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ได้มีบทบาทร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อการบูรณาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ให้มีเอกภาพและเข้มแข็ง

๙) เพิ่มประสิทธิภาพในการเผยแผ่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมในพระพุทธศาสนา และเพิ่มศักยภาพการทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์และเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ระดับจังหวัด

๑๐) ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจังหวัด เพื่อดำเนินการสื่อสารและประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา ที่เข้าถึงประชาชน การพัฒนารูปแบบของสื่อที่ใช้ในการเผยแผ่และประชาสัมพันธ์พระพุทธศาสนาโดยสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสื่อสาร และประชาสัมพันธ์กิจการพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัดและเชิงพื้นที่

แผนปฏิบัติการที่ ๔

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาพร้อมเสริมสร้างวิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๑. แนวคิด หลักการ

การสร้างวิถีแห่งพระพุทธศาสนาที่กลมผสานกับวิถีของประชาชน
ครัวเรือน ชุมชนจนเป็นค่านิยมร่วม และวัฒนธรรมพระพุทธศาสนา
ที่เข้มแข็ง ยั่งยืน มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือพระพุทธศาสนา
มั่นคง ประชาชนมีความสุข ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมพุทธธรรม และ
มีความสงบเรียบร้อยในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้น
การพัฒนาพุทธศาสนิกชนมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม
ที่มีต่อชีวิตได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง มีสัมมาปฏิบัติ
เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา
ที่คุกคามต่อพระพุทธศาสนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้น
ในอนาคต พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนา
แล้วที่มีสันติสุขภายใต้ร่มธรรมแห่งพระพุทธศาสนา

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรม วัฒนธรรม ประเพณี
ทางพระพุทธศาสนาให้เป็นกลไกสำคัญในการเผยแผ่ และสร้างเสริม
แนวทางในการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชนที่เข้าใจแก่นพุทธธรรม

๒) เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาชุมชนไทยให้เป็นชุมชนที่
 อุดมด้วยพุทธธรรมนำสู่สันติสุข ประชาชนในชุมชนดำเนินชีวิตตามวิถี
 แห่งพุทธธรรม

๓) เพื่อพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เข้าถึงประชาชน
 ทั่วทุกพื้นที่ในประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล และพื้นที่เฉพาะ

๔) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแก่นพุทธธรรม และนำมาใช้
 ในการดำเนินชีวิตประจำวันจนเกิดวิถีชีวิต วิถีธรรมที่ผสมผสานอย่างสมดุล

๓. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยน (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
การเผยแผ่พระพุทธศาสนา เข้าถึงชุมชนทั่วทุกพื้นที่ ชุมชนชาวพุทธเกิดวิถี พุทธธรรมที่มีความเข้มแข็ง	จำนวนชุมชนวิถีพุทธ ในระดับคุณภาพที่มี ความเข้มแข็งทางการ เผยแผ่พระพุทธศาสนา	๒๐๐	๕๐๐	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐
	จำนวนผู้นำชุมชนที่พัฒนา เป็นนักเผยแผ่พระพุทธร- ศาสนาประจำชุมชน	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
เด็ก เยาวชน มีบทบาทสำคัญ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	จำนวนยุวชนนักเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
สังคัมพระพุทธศาสนา ทั่วทุกแห่งเข้มแข็ง เติบโต อย่างต่อเนื่อง	ร้อยละของหมู่บ้านศีล ๕ ที่ยั่งยืน	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐
	ร้อยละโรงเรียนวิถีพุทธ ที่ยั่งยืน	๒๐	๔๐	๖๐	๘๐
	จำนวนภาคธุรกิจวิถีธรรม	๕๐๐	๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
พื้นที่เฉพาะในประเทศไทย ยังคงไว้ซึ่งความเข้มแข็ง ในสังคัมแห่งพระพุทธศาสนา	ร้อยละการเพิ่มขึ้นของ พระสงฆ์ในพื้นที่การเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในพื้นที่ เฉพาะต้นแบบความเข้มแข็ง ของวิถีพระพุทธศาสนา	๑๐๐	๑๕๐	๒๐๐	๒๕๐

๔. กลยุทธ์ และมาตรการ

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการสร้างชุมชนวิถีพุทธในประเทศไทยที่มั่นคงอย่างยั่งยืนด้วยรูปแบบของ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ)

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุน สืบสาน ต่อยอดการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ชุมชนทั่วประเทศ เพื่อสร้างหมู่บ้านรักษาศีล ๕ ที่เข้มแข็ง ยั่งยืน

๒) การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในชุมชน ทั้งการส่งเสริม สนับสนุน ปราชญ์ประจำชุมชนเพื่อการยกระดับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำชุมชนหรือหมู่บ้าน

๓) ส่งเสริม สนับสนุน ประชาชนที่มีวิถีแห่งพระพุทธศาสนาที่ดีให้มีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในชุมชน และเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงในวิถีพุทธธรรมในชุมชน

๔) บูรณาการความร่วมมือกับกรมการปกครอง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (ผู้บริหารท้องถิ่น) เพื่อการเสริมสร้างบทบาทของผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถื่นในการร่วมส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในชุมชนของตนเอง การส่งเสริมการมีบทบาทนำ การเป็นผู้นำในพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริมภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของชุมชนในรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate social responsibility : CSR) พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับกลไกของมาตรการทางภาษีเพื่อการจูงใจ

๕) สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน วัด โรงเรียน และชุมชนร่วมบูรณาการในกิจกรรมการบวชเรียนภาคฤดูร้อน และการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาผู้บวชเรียนร่วมเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา และจัดทำสื่อ ตำรา วิชาการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริม สนับสนุน สืบสาน ต่อยอดการพัฒนางานเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมสร้างชุมชนวิถีพุทธที่ยั่งยืน

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนรักษาศีล ๕ เชิงคุณภาพ โดยการผสานกับเทคโนโลยีการสื่อสาร อินเทอร์เน็ต และสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างชุดความรู้พระพุทธศาสนาที่ทันสมัยให้สามารถขับเคลื่อนศีลธรรมในกลุ่มเด็กเยาวชนอย่างเข้มแข็ง และต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการโครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน ที่บูรณาการทั้งการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อันจะนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในโรงเรียน

๓) ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรทางการศึกษาที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ส่งเสริมการออกแบบและพัฒนากิจกรรมเชิงปฏิบัติเพื่อการสอนและการเรียนรู้พระพุทธศาสนา

๔) ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างห้องพระในโรงเรียนที่มีความสมบูรณ์เหมาะสม ต่อการเข้าไปสวดมนต์ ไหว้พระและปฏิบัติธรรมของนักเรียน

๕) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการรวมกลุ่มเป็นชมรม หรือรูปแบบอื่น ๆ ที่เหมาะสม เพื่อการสานพลังในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการส่งเสริมกิจกรรม “บวร” เพื่อให้มีกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเยาวชน

๖) บูรณาการความร่วมมือกับบริษัท ภาคเอกชน เพื่อร่วมสร้างสรรค์ธุรกิจที่มั่นคงยั่งยืนด้วยวิถีพระพุทธศาสนา ทั้งการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการบริหารธุรกิจ การบริหารบุคคล และการให้บริการแก่ลูกค้า ส่งเสริมการมีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา การสนับสนุนพนักงานในการปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะ และการมีบทบาทร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๗) ส่งเสริมความร่วมมือของชุมชน ผู้นำท้องถิ่น และวัด ในการร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของชุมชน ส่งเสริมให้ทุกวันอาทิตย์เป็นวันเข้าวัด ฟังธรรม และปฏิบัติธรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ ปรับระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่สูง พื้นที่ห่างไกล อย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม การรวมกลุ่มของพระบัณฑิตอาสาในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่สูงแก่กลุ่มชาติพันธุ์การพัฒนาทักษะทางภาษา

และการประสานผู้รู้ทางภาษาเพื่อร่วมในกิจกรรมการเผยแผ่ มุ่งเน้นการได้รับความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

๒) ส่งเสริม สนับสนุน การกำหนดนโยบายการทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่เฉพาะ มีแผนยุทธศาสตร์การทำงานงานเผยแผ่ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และเชื่อมโยงกับระบบงบประมาณของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และระบบงบประมาณของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) ส่งเสริมให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และคณะกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่ที่มีการพัฒนานโยบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ร่วมสร้างสังคมวิถีพุทธและสังคมสันติสุข

๔) สร้างรูปแบบและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และภาคเอกชนให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในพื้นที่เสี่ยงภัย พื้นที่ห่างไกล

๕) สนับสนุนกิจกรรมการฝึกอบรมหลักสูตรพิเศษของเครือข่ายพระธรรมทูตอาสา และสนับสนุนให้พระธรรมทูตอาสาประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อดึงทุกฝ่ายเข้าร่วมในกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่เฉพาะ

๖) เสริมสร้างศักยภาพให้ชุมชนในพื้นที่เฉพาะบนพื้นที่สูงในกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้สร้างกลไกและกระบวนการเรียนรู้ ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เสริมสร้างให้ชุมชนรักษาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ตามวิถีพุทธ และการประกอบอาชีพของประชาชนจากฐานวัฒนธรรมประเพณีทางพระพุทธศาสนา

๗) พัฒนารูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างโอกาสให้พุทธศาสนิกชนในพื้นที่ได้ปฏิบัติศาสนกิจตามปกติ โดยการกระจายการให้บริการและดูแลชาวพุทธอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

๘) สร้างเสริมศักยภาพของวัดให้สามารถปฏิบัติภารกิจ และการวางระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการการเผยแผ่ของพระธรรมทูตในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนชาวพุทธเพื่อสนับสนุนกิจกรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กลยุทธ์ที่ ๔ เผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผ่านกลไกการศึกษาสงเคราะห์ และสาธารณสงเคราะห์

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ใช้กลไกศึกษาสงเคราะห์และสาธารณสงเคราะห์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยการช่วยเหลือประชาชนด้านการศึกษาและการสังคมสงเคราะห์ ส่งเสริมให้กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาขององค์กรสงฆ์มีการสังคมสงเคราะห์เป็นส่วนสำคัญ

๒) ส่งเสริมสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติร่วมกับคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขับเคลื่อนการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์การจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น การแสดงพระธรรมเทศนา การทำบุญตักบาตร ซึ่งเป็นการนำวัดมาสู่ชุมชนสำหรับคนเมืองหลวงที่มีเวลาน้อย

๓) ส่งเสริมการจัดทำคู่มือชีวิตและการประยุกต์หลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมายที่รับการสงเคราะห์จากองค์กรสงฆ์ ผ่านการบูรณาการกับกิจกรรมการศึกษาสงเคราะห์ และสาธารณสงเคราะห์

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนพระสงฆ์นักพัฒนาให้ทำงานร่วมกับเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ และเอกชนในระดับพื้นที่ สนับสนุนการสร้างช่องทางในการเข้ามีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาสังคม ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านงานสาธารณสงเคราะห์

๕) สนับสนุนการจัดให้มีแนวปฏิบัติ และกลไกการทำงานเพื่อสนับสนุนภารกิจการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่บูรณาการด้านการสาธารณสงเคราะห์ในรูปแบบต่างๆ ของคณะสงฆ์ในทุกจังหวัดให้เป็นรูปธรรม

๖) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาบทเรียนในชุดวิชาด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสถานศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๕ **ปรับเปลี่ยน และต่อยอดการเผยแผ่พระพุทธศาสนา**
ในสังคมเมือง ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับบริบทภูมิสังคม
และสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลง

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุนโครงการธรรมในสวนสำหรับชุมชนเมืองทั่วประเทศ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนากิจกรรมธรรมในสวนที่ทำให้

สมาชิกในครอบครัวใช้เวลาว่างในวันหยุดให้เป็นประโยชน์ด้วยการพบปะ
สนทนาธรรมระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกัน

๒) พัฒนาสื่อเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านช่องทางการสื่อสาร
สาธารณะของชุมชนเมืองด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการบูรณาการ
กับเครือข่ายองค์กร เครือข่ายภาคธุรกิจในการให้พื้นที่เพื่อการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา

๓) สร้างและพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนาจิตอาสาภาคประชาชน
ที่ผ่านการอบรมเพื่อทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้าถึง
ประชาชนในชุมชนเมือง

๔) พัฒนาคลินิกพุทธธรรมสำหรับการบำบัดทางจิตใจในชุมชนเมือง
เพื่อพระสงฆ์ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการดำรงชีวิตแก่ประชาชนใน
ธรรมสถานขนาดเล็กที่กระจายทั่วทุกพื้นที่ในชุมชนเมือง รวมทั้งเป็น
แหล่งรวมหนังสือธรรมและสื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๕) ส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายสังคมออนไลน์บนระบบดิจิทัล
ให้มีบทบาทร่วมในการสร้างเนื้อหาดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
ในชุมชนเมืองอย่างเข้าถึง และทันสมัย

แผนปฏิบัติการที่ ๕

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก

๑. แนวคิด และหลักการ

การส่งเสริม พัฒนา และขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของโลก และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือ ประเทศไทย วัดไทย พระสงฆ์ไทยมีบทบาทสำคัญในเวทีโลกด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และมีความสัมพันธ์อันดีด้านศาสนากับประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ทั้งการผลิตและการพัฒนาบุคลากรด้านพระพุทธศาสนาของโลก การบริหารจัดการ วิชาการและการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยที่พุทธศาสนิกชนองค์กรพระพุทธศาสนา และเครือข่ายทั่วโลกหลอมรวมเป็นพลังในการพัฒนางานเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต พร้อมรับมือภัยคุกคามและเพิ่มจำนวนผู้นับถือพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องทุกพื้นที่ทั่วโลก

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อหนุนเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างมั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์คือพระพุทธศาสนา

มีความเข้มแข็งในการเป็นสถาบันหลักของชาติ เป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทย ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาสังคมไทยอย่างสมดุล มีเสถียรภาพและยั่งยืน ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของโลกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัดสำคัญของชาติที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางของการศึกษา การเรียนรู้ การปฏิบัติธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีทางพระพุทธศาสนาสามารถสร้างงานอาชีพแก่ประชาชน หนุนเสริมเศรษฐกิจให้กับประเทศ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของการเป็นประเทศแห่งสันติสุขที่ทั่วโลกให้การยอมรับ

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก และเป็นศูนย์กลางการผลิตและพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

๒) เพื่อบูรณาการความร่วมมือของพุทธบริษัท ในการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั่วโลก

๓) เพื่อบูรณาการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสำหรับสร้างวิถีพุทธให้อยู่คู่กับประเทศไทย หนุนเสริมประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว บนฐานการพัฒนาตามหลักพระพุทธศาสนา

๓. เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ระยะเริ่มต้น (๒๕๖๖-๒๕๖๗)	ระยะเปลี่ยนแปลง (๒๕๖๘-๒๕๗๐)	ระยะพัฒนา (๒๕๗๑-๒๕๗๕)	ระยะเติบโต (๒๕๗๖-๒๕๘๐)
พระพุทธศาสนา เติบโตในต่างประเทศ อย่างต่อเนื่อง	ร้อยละการเติบโต ของจำนวนวัดไทย ในต่างประเทศ	๕	๑๐	๑๕	๒๐
	ร้อยละการเติบโตขึ้นของ พระสงฆ์ไทยและต่างชาติ ในวัดไทยในต่างประเทศ	๕	๑๐	๑๕	๒๐
	จำนวนชาวไทย ในต่างประเทศที่บวชเรียน ในวัดไทยในต่างประเทศ	๕,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
	จำนวนชาวต่างชาติ ในต่างประเทศที่บวชเรียน ในวัดไทยในต่างประเทศ	๒,๐๐๐	๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐

๔. กลยุทธ์ และมาตรการแนวทางการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างบทบาทของวัดไทยและสถาบันการศึกษา ในต่างประเทศ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริม สนับสนุนพระสงฆ์ในวัดไทยในต่างประเทศศึกษา
ทิศทางการเปลี่ยนแปลงในบริบทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาใน
ต่างประเทศ เพื่อการจัดทำแผนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในแต่ละ
ประเทศ และสร้างมาตรการ แนวทาง แผนงานโครงการในการสนับสนุน
กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ผ่านกลไกความร่วมมือ
ของพุทธบริษัทในประเทศและต่างประเทศ

๒) เพิ่มประสิทธิภาพการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสถานศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศผ่านหลักสูตรพุทธศาสนศึกษาในรูปแบบของการเป็นพันธมิตรทางการศึกษากับมหาวิทยาลัยสงฆ์ของไทย

๓) ส่งเสริมสถาบันการศึกษาสงฆ์ในประเทศไทยร่วมส่งเสริมวิชาการ การพัฒนาองค์ความรู้ การสัมมนานานาชาติทางพระพุทธศาสนา เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๔) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและพัฒนากลไกบริหารจัดการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และออกแบบพัฒนากิจกรรมทางวิชาการที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายการเรียนรู้ ทั้งในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

๕) ส่งเสริมวัดไทยในต่างประเทศจัดทำสื่อด้านพระพุทธศาสนาในบริบทของการแก้ปัญหาชีวิตด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในชีวิตประจำวันตามบริบทของประเทศนั้นๆ และส่งเสริมการเผยแผ่ในทุกช่องทางเพื่อการเข้าถึงธรรมอย่างต่อเนื่องในต่างประเทศ

๖) เสริมสร้างความสนใจของพุทธศาสนิกชนที่มีศักยภาพเข้ามา มีบทบาททางด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา เพื่อการเรียนรู้ และนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาปฏิบัติ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุนวัดไทยในต่างประเทศให้มีคลินิกพุทธธรรมเพื่อมนุษยชาติ เพื่อเป็นที่พึ่งให้คำปรึกษาเมื่อประสบปัญหาในชีวิต หรือการแสวงหาความสงบในชีวิต

๗) ส่งเสริม สนับสนุนวัดไทยในต่างประเทศให้มีบทบาทเป็นสำนักปฏิบัติกรรมฐานสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติในต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๒ บูรณาการความร่วมมือของพุทธบริษัทในต่างประเทศ เพื่อเพิ่มจำนวนพระสงฆ์รองรับการเติบโตของพระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างค่านิยมสำหรับคนไทยในต่างประเทศ และชาวต่างชาติในประเทศนั้นๆ ให้บวชเรียนที่วัดไทยในต่างประเทศ
- ๒) ส่งเสริมบทบาทของพระธรรมทูตเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในต่างประเทศ เพื่อการเป็นพระพี่เลี้ยงแก่พระสงฆ์ในต่างประเทศ
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนคนไทยในต่างประเทศบวชเรียนในวัดไทย ในประเทศนั้นๆ และการพัฒนาให้วัดไทยเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ พระพุทธศาสนาร่วมกับคณะสงฆ์ในประเทศไทย ผ่านช่องทางการสื่อสาร ออนไลน์
- ๔) สนับสนุนภาคธุรกิจของคนไทยในต่างประเทศให้ร่วมสนับสนุน กิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและ ให้การสนับสนุนภารกิจของพระธรรมทูตในต่างประเทศ
- ๕) บูรณาการความร่วมมือของพุทธบริษัทในการร่วมสร้าง และพัฒนาวัดไทยในต่างประเทศ ส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีทาง พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ
- ๖) ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปบูรณาการกับ การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ส่งเสริม สนับสนุน สถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่มีหลักสูตรพุทธศาสนศึกษา ผ่าน ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย

๗) สนับสนุนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของวัดไทยในต่างประเทศ เพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอดพระพุทธศาสนาแก่เด็กและเยาวชนในต่างประเทศ

๘) ส่งเสริมการจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อการปรับระบบงานการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ผสมผสานการสร้างศาสนวัตถุ ศาสนสถานและการพัฒนาศาสนบุคคลคือพระธรรมทูตในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในรูปแบบที่กลมกลืนกับบริบทของสังคมในประเทศนั้นๆ

๙) สร้างเอกภาพในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ โดยกำหนดให้มีแผนงาน โครงการ และแนวทางการปฏิบัติในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำประเทศนั้นๆ โดยอาศัยความร่วมมือของฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ องค์การสงฆ์ไทยในต่างประเทศ

กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างขีดความสามารถของพระธรรมทูตในการกิจการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เข้มแข็ง และเป็นกลไกการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

มาตรการและแนวทางการดำเนินงาน

สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถของพระธรรมทูตเพื่อทำหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศด้วยวิธีการต่างๆ

๑) พัฒนาทักษะของพระธรรมทูตเพื่อสร้างศาสนสัมพันธ์กับองค์กรศาสนาต่าง ๆ ในต่างประเทศ

๒) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่พระสงฆ์จากต่างประเทศที่เข้ามาเรียนรู้การเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย จัดให้มีหลักสูตรการอบรมพระธรรมทูตนานาชาติเพื่อพัฒนาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๓) สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมของพระธรรมทูตตามแผนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศนั้นๆ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนพระธรรมทูตเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำประเทศนั้นๆ

๔) สนับสนุนความร่วมมือของเครือข่ายพระธรรมทูตในระดับทวีปหรือกลุ่มประเทศ เพื่อการประสานงานทางวิชาการและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาร่วมกัน

๕) สนับสนุนการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลพระธรรมทูตเพื่อรองรับการพัฒนาองค์ความรู้ ระบบฐานข้อมูล และเป็นพื้นที่กลางในระบบดิจิทัลเพื่อการปฏิบัติงานของพระธรรมทูต

ส่วนที่ ๕

การขับเคลื่อนแผนแม่บทสู่การปฏิบัติ และกลไกการติดตาม ประเมินผลแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติมีปณิธานอันมั่นคงในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีคุณค่าต่อมวลมนุษยและส่งเสริมการพัฒนาสังคมสู่สันติสุข ดังนั้น แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามแนวพุทธพจน์ที่ว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์แก่ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ ขอจงอย่าได้ไปร่วมทางเดียวกันสองรูป จงแสดงธรรมงามในเบื้องต้น งามในท่ามกลาง งามในที่สุด” ทั้งนี้ เพื่อมุ่งสู่การส่งเสริมพระพุทธศาสนาสำหรับการพัฒนาสังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย การพัฒนาองค์ความรู้ และกระบวนการที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างสืบต่อไป

๑. โครงการเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทสู่การปฏิบัติ

แผนปฏิบัติการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับชาติและนานาชาติ ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการผลิตและพัฒนาพระนักเทศน์และนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๒) โครงการผลิตและพัฒนาพระธรรมจาริก พระธรรมวิทยากร และพระสอนศีลธรรม (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๓) โครงการผลิตและพัฒนาพระสอนกรรมฐาน (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๔) โครงการ ๙,๙๙๙ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ (องค์กรคณะสงฆ์)

๕) โครงการพัฒนาพระธรรมทูตเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๖) โครงการจัดตั้งสถาบันพัฒนานักเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๗) โครงการพัฒนามหาเปรียญ ๙ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

แผนปฏิบัติการที่ ๒ การพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ นวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัลในสถานศึกษาสงฆ์และศูนย์เด็กเล็กในวัดให้เอื้อต่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่เด็กเล็ก (ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๒) โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อสาร เผยแผ่ และตอบโต้เพื่อการพิทักษ์พระพุทธศาสนาบนระบบดิจิทัล (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๓) โครงการจัดทำพุทธประวัติในรูปแบบของความจริงเสมือนและความจริงเสริม เพื่อเด็ก เยาวชน และคนรุ่นใหม่ (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๔) โครงการจัดทำฐานข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๕) โครงการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สถาบันการศึกษาสงฆ์ ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๖) โครงการจัดสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๗) โครงการวิจัยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

แผนปฏิบัติการที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับรองรับการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่การสร้างคนคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศ (สถาบันการศึกษาสงฆ์)

๒) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อเสริมสร้างการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๓) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการสร้างชีวิตใหม่ให้กลุ่มคนเปราะบาง (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๔) โครงการพัฒนาการบริหารภาครัฐเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีประสิทธิภาพ

๕) โครงการพัฒนาระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับพื้นที่ที่เข้มแข็ง (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ คณะสงฆ์)

แผนปฏิบัติการที่ ๔ การเสริมสร้างวิถีชีวิต ค่านิยม และวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็งและยั่งยืน ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

๑) โครงการส่งเสริมการสร้างชุมชนวิถีพุทธที่มั่นคงอย่างยั่งยืนด้วยระบบ “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน ราชการ) (คณะสงฆ์ กระทรวงศึกษาธิการ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น)

๒) โครงการส่งเสริมการพัฒนาวัด ประชา รัฐ สร้างสุข (คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๓) โครงการส่งเสริมการสร้างหมู่บ้านรักษาศีล ๕ (คณะสงฆ์)

๔) โครงการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (คณะสงฆ์)

๕) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสำนักปฏิบัติธรรม (คณะสงฆ์)

๖) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยระยะสุดท้าย (คณะสงฆ์)

๗) โครงการธรรมทานในเมืองใหญ่ (กรุงเทพมหานคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ส่วนราชการในพื้นที่ ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม)

๘) โครงการการพัฒนากิจการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด คณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน)

แผนปฏิบัติการที่ ๕ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก ประกอบด้วยโครงการสำคัญ ดังนี้

- ๑) โครงการพัฒนาวัดไทยต้นแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ (คณะสงฆ์)
- ๒) โครงการส่งเสริมคนไทยบวชเรียนในวัดไทยในต่างประเทศ (คณะสงฆ์)
- ๓) โครงการพัฒนาพระธรรมทูตแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของไทยสู่ต่างประเทศ (คณะสงฆ์)
- ๔) โครงการพัฒนาพุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก (คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)
- ๕) โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติเนื่องในวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก (คณะสงฆ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ)

๒. ระบบ และกลไกการติดตามและประเมินผลโครงการ

เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติได้กำหนดกลไกการติดตามและประเมินผลตามแผนยุทธศาสตร์ไว้ ดังต่อไปนี้

- ๑) นำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเสนอต่อมหาเถรสมาคมและคณะสงฆ์เพื่อพิจารณาใช้เป็นแนวทางการบริหารจัดการตาม

โครงการและการบริหารตามแผนแม่บทการปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา
ของคณะสงฆ์เป็นรายปี (ประจำปีงบประมาณ)

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการและหรืออนุกรรมการเพื่อร่วมขับเคลื่อน
ติดตาม และประเมินแผนแม่บทและยุทธศาสตร์ฯ

๓) ส่งเสริมให้คณะสงฆ์และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในแต่ละ
จังหวัดได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนและติดตามการเผยแผ่
พระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด เพื่อมีหน้าที่ในการนำแผนยุทธศาสตร์
ไปสู่การปฏิบัติ

๔) พัฒนาระบบและกลไกการติดตาม ประเมินผล และสร้าง
เกณฑ์ชี้วัดในการประเมินความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนที่
กำหนดไว้

๕) พัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา เป็นระยะๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อมและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

๖) สนับสนุนให้คณะสงฆ์ วัด องค์กรภาครัฐ องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา หมู่บ้าน ชุมชน และภาคี
ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรม
ให้สอดคล้องแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

๗) ส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลและสรุปผลการดำเนินการโครงการ
ในระบบสารสนเทศของคณะสงฆ์และเครือข่ายเผยแผ่

๘) เสริมสร้างองค์ความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการ
ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

๙) จัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินการตามเป้าหมายของ
แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ภาคผนวก โครงการสำคัญฉบับย่อ

แนวคิดโครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐ โครงการ ๙,๙๙๙ นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

❖ แนวคิด

การสรรหา คัดเลือก พระสงฆ์ที่มีศักยภาพตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เพื่อการพัฒนาเป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านการฝึกอบรมแบบครบวงจร เมื่อผ่านการอบรมจะมีการแต่งตั้งให้เป็นนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จากนั้นจะจัดประชุมใหญ่เพื่อการรับนโยบาย และแนวปฏิบัติ ในการเผยแผ่จากองค์สมเด็จพระสังฆราช และส่งเสริมการรวมกลุ่มของนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด ๆ ละ ๒๐ รูป พร้อมกำหนดให้ทุกกลุ่มจัดทำแผนประจำปีเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด และส่งเสริมนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาออกสัญจรสู่ตำบล หมู่บ้าน เพื่อการจัดกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยใช้วัดหรือโรงเรียนหรือศาลาหมู่บ้านเป็นพื้นที่ดำเนินการ โดยมุ่งสร้างครอบครัวพุทธธรรมวิถี

❖ เป้าหมาย

มีนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา ๙,๙๙๙ รูป (พระนักเทศน์ พระวิปัสสนา
พระธรรมทูต พระสอนศีลธรรม พระธรรมจาริก พระธรรมวิทยากร)

ครัวเรือนจำนวน ๙๙๙,๙๙๙ ครัวเรือนได้รับการถ่ายทอด
พระพุทธศาสนาจากนักเผยแผ่ นักเทศน์และขึ้นทะเบียนเป็นครอบครัว
พุทธธรรมวิถี

❖ กิจกรรมสำคัญ

การจัดงานประชุมมอบนโยบาย และแต่งตั้งนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
แห่งชาติจำนวน ๙๙ รุ่นๆ ละ ๗ วัน

การจัดงานระดมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการทำงานของนักเผยแผ่
พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

การปฏิบัติการเชิงรุกสู่ชุมชนของทีมนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อ
สร้างครอบครัววิถีพุทธ

การส่งเสริมการจัดตั้งคารวามหาเปรียญ ๙ นำธรรมสู่สังคม
พุทธศาสนา

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะสงฆ์

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แนวคิดโครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

โครงการจัดตั้งสถาบัน ผลิตและพัฒนา

พระภิกษุผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา

❖ แนวคิด

จัดตั้งสถาบันผลิตและพัฒนาพระภิกษุผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยให้เป็นหน่วยงานในกำกับของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีระบบการบริหารหลักสูตรแบบครบวงจรเทียบเท่าสถาบันการศึกษาในระดับชั้นนำ พร้อมทั้งเชื่อมโยงการบริหารกับศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อการพัฒนารูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่มีความเป็นเอกภาพเป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกวัดหรือสำนักโดยหลักสูตรการเผยแผ่จะมีความหลากหลายที่เข้าถึงเฉพาะกลุ่ม และมีระบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (e-Learning)

❖ เป้าหมาย

มีสถาบันผลิตและพัฒนาพระภิกษุผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา
ผลิตนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อปีๆ ละ ๙๙๙ รูป

❖ กิจกรรมสำคัญ

การจัดตั้งสถาบันผลิตและพัฒนาพระสาวกผู้เผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรพระภิกษุนักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
แห่งชาติ

การจัดทำระบบการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ (e-Learning)

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ และศูนย์การเผยแผ่
พระพุทธศาสนาจังหวัด

คณะสงฆ์

แนวคิดโครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่
เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

โครงการระบบอัจฉริยะเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

❖ แนวคิด

การปรับตัวของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่ทันการเปลี่ยนแปลง
ในยุคดิจิทัล โดยการสร้างพื้นที่และช่องทางดิจิทัลกลางเพื่อการจัด
ระเบียบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสังคมดิจิทัล พร้อมทั้งการพัฒนา
ระบบฐานข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อเป็นแหล่งรวบรวม และบริการชุดความรู้
และข้อมูลสารสนเทศของพระพุทธศาสนาในรูปแบบของฐานข้อมูล และ
ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์

❖ เป้าหมาย

มีระบบความจริงเสมือน (Virtual reality) และความจริงเสริม (Augmented reality) เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มีฐานข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มีดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ระบบกราฟิกภาพสามมิติแทนบุคคล (Avatar: Metaverse) และคำสอนของพระสงฆ์นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทยที่เป็นรูปแบบในการเผยแผ่

มีประชากรดิจิทัลบนระบบแพลตฟอร์มการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ไม่น้อยกว่า ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐รูป/คน

❖ กิจกรรมสำคัญ

การจัดทำพุทธประวัติในรูปแบบของความจริงเสมือน (Virtual reality) และความจริงเสริม (Augmented reality) เพื่อเด็กเล็ก และคนรุ่นใหม่

การจัดทำฐานข้อมูลกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มกลางแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดสร้างห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์นานาชาติเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดทำระบบอวตาร และคำสอนของพระสงฆ์นักเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แนวคิดโครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โครงการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ผู้สูงอายุ

❖ แนวคิด

ผู้สูงอายุโดยทั่วไปจะดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามอัตภาพได้นั้น มีสาเหตุพื้นฐานที่สำคัญบางประการมาจากการที่ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง พึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ และจัดการด้านที่อยู่อาศัยของตนเองได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การที่ผู้สูงอายุจะดำเนินชีวิตร่วมกับสมาชิกในครอบครัวอย่างมีความสุขทางใจได้นั้น ผู้สูงอายุจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องกับสมาชิกในครอบครัวทุกคน ซึ่งอาจจะประกอบไปด้วย คู่สมรส ลูกหลาน ญาติมิตร และผู้ดูแล เป็นต้น

การส่งเสริมพระสงฆ์ให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุเพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสในการเรียนรู้ในหลักธรรมทางพุทธศาสนาอย่างเข้าใจ เข้าถึง และนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองได้ พร้อมทั้งโครงการได้ให้ความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทางสุขภาพ

ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยระยะท้าย เพื่อให้ได้มีโอกาสในการเข้าถึงพระธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นครั้งสุดท้าย

โครงการนี้เน้นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อนำเสนอวิธีการสร้างเสริมความสัมพันธ์ที่ดีอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัวโดยนำหลักธรรมของพุทธศาสนามาใช้ เพื่อให้การครองตนในครอบครัวของผู้สูงอายุดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสุข โดยเป็นการเน้นการบูรณาการระหว่างคณะสงฆ์ ส่วนราชการ ภาคประชาชน เพื่อให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุที่เป็นหลักชัยของครอบครัว และขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นต้นแบบของการจัดการสังคมผู้สูงอายุด้วยหลักพุทธธรรมในระดับโลกให้สมกับการเป็นประเทศแห่งพระพุทธศาสนา

❖ เป้าหมาย

ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทางสุขภาพได้มีโอกาสฟังธรรม เข้าถึงแก่นแท้แห่งพระพุทธศาสนา ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

ผู้สูงอายุทั้งประเทศไทยร้อยละ ๖๐ มีค่านิยมเชิงพระพุทธศาสนาที่เข้มแข็ง เข้าสู่การปฏิบัติธรรม การศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนา และการเตรียมพร้อมตนเองในการมีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยมีวัด พระสงฆ์และเครือข่ายเป็นกลไกสำคัญ และมีพระพุทธศาสนาเป็นศูนย์กลาง

มีต้นแบบของวัดทั่วทั้งประเทศที่ดำเนินกิจกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อการพัฒนาคุณภาพแก่ผู้สูงอายุในทุกตำบล ๗,๒๕๕ ตำบล ด้วยพระนักเผยแผ่พระพุทธศาสนาจำนวน ๙,๙๙๙ รูป

❖ กิจกรรมสำคัญ

การจัดทำคู่มือ สื่อการเผยแผ่ เนื้อหาดิจิทัล และแนวทางปฏิบัติ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่ผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงทาง สุขภาพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้สูงอายุ

การจัดทำแผนที่ทางเดิน และระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาที่เข้าถึงผู้สูงอายุรายบุคคลในทุกหมู่บ้านทั่วทั้งประเทศ ผ่านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศทางภูมิศาสตร์

การเชื่อมโยงระบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนากับโรงเรียนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุทั่วทั้งประเทศ เพื่อการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

การพัฒนาต้นแบบลานธรรมในวัดเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การแสดงธรรม แก่ผู้สูงอายุ

การจัดทำแพลตฟอร์มกลางเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่เข้าถึงผู้สูงอายุ

❖ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะสงฆ์

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

กรมอนามัย

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมกิจการผู้สูงอายุ

แนวคิดโครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

โครงการพัฒนาพระธรรมทูตแห่งชาติ เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของไทยสู่สากล

❖ แนวคิด

โครงการมุ่งเน้นการฝึกอบรมพระธรรมทูตให้มีความรู้ความสามารถ จริยวัตรอันงดงาม และความ มั่นใจในการปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศ ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเตรียมพระธรรมทูต ผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมส่งไปต่างประเทศ เพื่อสนองงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศของคณะสงฆ์ไทย

❖ เป้าหมาย

พระธรรมทูตจำนวน ๙๙๙ รูป ที่ได้รับการพัฒนาเป็นพระธรรมทูต แห่งชาติ

❖ กิจกรรมสำคัญ

การคัดเลือกพระสงฆ์ที่มีศักยภาพในการถ่ายทอด และการใช้ ภาษาต่างประเทศที่สอดคล้องกับประเทศเป้าหมาย เข้าสู่โปรแกรมการ พัฒนาสมรรถนะเพื่อการพัฒนาเป็นพระธรรมทูตแห่งชาติเพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

การจัดทำระบบฐานข้อมูล และแพลตฟอร์มกลางของพระธรรมทูต เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

การจัดทำชุดความรู้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สื่อการสอนและเผยแผ่
เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตในรูปแบบภาษา
ต่างประเทศ

คาราวานพระธรรมทูตเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

❖ **หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**

วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำสั่งมหาเถรสมาคม
ที่ ๙๖ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตี และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และความในข้อ ๖ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงมติมหาเถรสมาคมที่ ๔๔/๒๕๖๕ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องตามระเบียบมหาเถรสมาคมที่เกี่ยวข้อง จึงแต่งตั้งคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย

๑. พระพรหมบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมวิสุทธาจารย์	วัดเครือวัลย์	กรรมการ
๓. พระพรหมเสนาบดี	วัดปทุมคงคา	กรรมการ
๔. พระธรรมวชิรมณี	วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์	กรรมการ
๕. พระธรรมวชิรเมธี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๖. พระธรรมราชานุวัตร	วัดโมลีโลกยาราม	กรรมการ
๗. พระเทพเวที	วัดสังเวชวิศยาราม	กรรมการ
๘. พระธรรมวิมลโมลี	วัดไตรธรรมาราม	กรรมการ
๙. พระราชวัชรภรณ์	วัดจุฬิธรธรรมาราม	กรรมการ
๑๐. แม่กองงานพระธรรมทูต		กรรมการ
๑๑. แม่กองบาลีสนามหลวง		กรรมการ
๑๒. แม่กองธรรมสนามหลวง		กรรมการ
๑๓. ประธานกรรมการการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา		กรรมการ
๑๔. ประธานศูนย์พระปริยัตินิตยภัตแห่งประเทศไทย		กรรมการ
๑๕. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาลาภจฬาลงกรณราชวิทยาลัย		กรรมการ
๑๖. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย		กรรมการ
๑๗. รัฐมนตรีที่กำกับดูแลสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ		กรรมการ
๑๘. ปลัดกระทรวงมหาดไทย		กรรมการ
๑๙. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ		กรรมการ

/๒๐.ปลัดกระทรวง...

๒๐. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม			กรรมการ
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ			กรรมการ
๒๒. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์			กรรมการ
๒๓. อธิบดีกรมการศาสนา			กรรมการ
๒๔. พระธรรมโพธิมงคล	วัดนิมมานรดี	(ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
๒๕. พระเทพสุวรรณเมธี	วัดสุวรรณาราม	(ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
๒๖. พระเทพปวรเมธี	วัดประยูรวงศาวาส	(ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
๒๗. พระสุธีรัตนบัณฑิต	วัดสุทธิวราราม	(ผู้ทรงคุณวุฒิ)	กรรมการ
๒๘. พลอากาศตรี สุรินทร์ คุ่มจั่น	ผู้ทรงคุณวุฒิ		กรรมการ
๒๙. ผศ.ดร.ธีรวิทย์ ภิญโญณัฐกานต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ		กรรมการ
๓๐. นายสุรพล ทิพย์เสนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ		กรรมการ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ			กรรมการและเลขานุการ
๓๒. พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ			กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส			กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา			กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา			กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๖. นักวิชาการศาสนา กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่ได้รับมอบหมาย			กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ และหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

คำสั่งมหาเถรสมาคม
ที่ ๕ /๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของมหาเถรสมาคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตี และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของมหาเถรสมาคม พ.ศ.๒๕๓๙ และมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา ของมหาเถรสมาคม ประกอบด้วย

๑. พระพรหมบัณฑิต	วัดประยุรวงศาวาส	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมวิสุทธาจารย์	วัดเครือวัลย์	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมกวี	วัดกัลยาณมิตร	กรรมการ
๔. พระพรหมเสนาบดี	วัดปทุมคงคา	กรรมการ
๕. พระพรหมวัชรเมธี	วัดอรุณราชวราราม	กรรมการ
๖. พระพรหมวชิรากร	วัดราชผาติการาม	กรรมการ
๗. พระธรรมโพธิมงคล	วัดนิมมานรดี	กรรมการ
๘. พระธรรมราชานุวัตร	วัดโมลีโลกยาราม	กรรมการ
๙. พระธรรมวชิรโมลี	วัดยานนาวา	กรรมการ
๑๐. พระธรรมวิสุทธาจารย์	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๑๑. พระธรรมวชิรเมธี	วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์	กรรมการ
๑๒. พระธรรมวชิรเมธี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๑๓. พระเทพคุณาภรณ์	วัดเทพราชกุญชร	กรรมการ
๑๔. พระเทพศาสนากิบาล	วัดไร่ขิง/นครปฐม	กรรมการ
๑๕. พระเทพปฏิภาณกวี	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๑๖. พระเทพวิสุทธโสภณ	วัดราชคฤห์	กรรมการ
๑๗. พระเทพสุวรรณเมธี	วัดสุวรรณาราม	กรรมการ
๑๘. พระเทพปวรเมธี	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๑๙. พระเทพเวที	วัดสังเวชวิศยาราม	กรรมการ
๒๐. พระราชธรรมวาทी	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๒๑. พระศรีธวัชเมธี	วัดป่าเลไลยก์/สุพรรณบุรี	กรรมการ
๒๒. พลตรี เฉลิมชัย เสียงใหญ่	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๓. รศ.ดร. สุรพล สุษะพรหม	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๔. นายสุทธิรักษ์ สุขธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
๒๕. พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการและเลขานุการ

๒๖. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ
๒๗. ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา กรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ
มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำการจัดให้มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในและนอกราชอาณาจักร
๒. กำกับ ดูแล การเผยแผ่พระพุทธศาสนาในราชอาณาจักรให้เรียบร้อยดีงาม และถูกต้องตามหลักพระศาสนา สอดคล้องกับระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๓. ให้ข้อเสนอแนะ ให้คำแนะนำ เพื่อเสนอมหาเถรสมาคม เพื่อให้ตรากฎ ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง หรือออกประกาศมหาเถรสมาคมเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มหาเถรสมาคมมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

คำสั่งศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ที่ ๗/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ.๒๕๖๔ และมติที่ประชุมคณะกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ วันอังคารที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ ประกอบด้วย

๑. พระพรหมบัณฑิต	ที่ปรึกษา
๒. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	ที่ปรึกษา
๓. พระธรรมวชิรเมธี	ประธานกรรมการ
๔. ดร.วิชรวิญญู กীরติดุสิตโรจน์	รองประธานกรรมการ
๕. พระธรรมวชิราจารย์	กรรมการ
๖. พระเทพศาสนาภิบาล	กรรมการ
๗. พระเทพปวรเมธี	กรรมการ
๘. พระเทพเวที	กรรมการ
๙. พระราชวัชรภรณ์	กรรมการ
๑๐. พระราชวัชรบัณฑิต	กรรมการ
๑๑. พระสุธีรัตนบัณฑิต	กรรมการ
๑๒. พระครูปลัดปัญญาวารวัฒน์ (หรรษา)	กรรมการ
๑๓. พระมหาอดิเดช สติวโร	กรรมการ
๑๔. พระมหาสาโรจน์ ปญญาวชิโร	กรรมการ
๑๕. พระมหาอานนท์ อานนโท	กรรมการ
๑๖. นางสาวปรัชญาวรรณ วนานันท์	กรรมการ
๑๗. พ.ต.อ.อัศรพล บุญโยปรัชญัมภ์	กรรมการ
๑๘. นางวัชรินทร์ วิชัยกุล	กรรมการ
๑๙. นางจรรยา อัมศิริญ	กรรมการ
๒๐. นายสำรวย นักการเรียน	กรรมการ
๒๑. นายสุรพล ทิพย์เสนา	กรรมการ
๒๒. นายสุระวุธ จันทร์งาม	กรรมการ
๒๓. รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	กรรมการ
๒๔. ดร.สม นาสะอำน	กรรมการ
๒๕. ดร.วรณีย์ ไทยพาณิชย์	กรรมการ

๒๖.	ดร.สมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา	กรรมการ
๒๗.	ดร.สายพิรุณ เพิ่มพูล	กรรมการ
๒๘.	นายไสว นุ่นเส็ง	กรรมการ
๒๙.	พระครูโสภณปริยัตยานุกิจ	กรรมการและเลขานุการ
๓๐.	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑.	ผู้อำนวยการกลุ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นทางยุทธศาสตร์ วิเคราะห์สถานการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มอนาคตของพระพุทธศาสนาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการจัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

๒. จัดทำแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ มาตรการ โครงการ และจัดทำแผนปฏิบัติการที่ครอบคลุมถึงโครงการกิจกรรม ผู้รับผิดชอบ งบประมาณ และให้มีโครงการสำคัญ (Flagship project)

๓. การเสริมสร้างความร่วมมือกับพุทธบริษัท องค์กรทางพระพุทธศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดแผนแม่บทสู่การปฏิบัติ และ นำเสนอมาตรการ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ สู่การปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

๔. ดำเนินการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

๕. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการตามระเบียบทางราชการว่าด้วยการจัดทำแผนเฉพาะกิจ และการนำเสนอแผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๘๐

๖. ปฏิบัติงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ขอให้คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้ง ได้ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ ตามระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(พระพรหมบัณฑิต)

ประธานกรรมการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

แผนแม่บทการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐

ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย

ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

The National Center for Dissemination of Buddhism (TNCDB)

www.tncdb.com, อีเมล : tncdb.mail@gmail.com

Facebook Page : ศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาแห่งชาติ

โทรศัพท์ : ๐๒-๔๖๕-๕๕๙๒, ๐๘๑-๓๗๑-๔๖๕๐

ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต พระธรรมวชิรเมธี,
พระเทพวรเมธี, พระสุธีรัตนบัณฑิต
นายสิปปบุร แก้วงาม ดร.วัชรวิชญ์ กীরตดุสิตโรจน์
นายสุรพล ทิพย์เสนา
ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

บรรณาธิการ

พระโสภณวชิรวาที

กองบรรณาธิการ

พระครูพิพิธธรรมภาณ นายภาณุวัฒน์ ทรัพย์ผดุงโชค
นายศุภชัย บุปผโสรัส นายกล้าณรงค์ จิตรมุง
นายธีระ เลิบไธสง นางสาวอวิกา สุปินะ
นางสาวอลิษา สุปินะ นางสาวณัฐชนก แซ่จ่าง

แบบปก/รูปเล่ม : นางสาวสุปราณี อภัยแสน

ดำเนินการ : สุวรรณ เคลือบสุวรรณ โทร.๐๘-๑๓๓๘-๐๐๗๗

พิมพ์ที่ : หจก.สามลดา โทร.๐๒-๔๖๒-๐๓๐๓